

EDUSKUNNAN VASTAUS 86/2004 vp

Hallituksen esitys laiksi merimieseläkelain muuttamisesta sekä eläkelainsäädännön tarkistamiseksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi merimieseläkelain muuttamisesta sekä eläkelainsäädännön tarkistamiseksi (HE 39/2004 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystoimi on antanut asiasta mietinnön (StVM 11/2004 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/1956)) 3 §:n 2 momentti, 14 b §:n 1 momentin 3 kohta, 15 §:n 6—8 momentti, 15 d, 16 a—16 e, 20 ja 22 a §,

sellaisina kuin ne ovat 3 §:n 2 momentti laissa 1046/1999, 14 b §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1595/1993, 15 §:n 6—8 momentti, 16 b ja 16 e § laissa 1745/1995, 15 d § laissa 493/1975, 16 a ja 16 d § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 1174/2003, 16 e § mainitussa laissa 1745/1995 ja laeissa 1169/1996 sekä 655/2002, 20 § laissa 223/1998 sekä 22 a § mainituissa laeissa 1745/1995 ja 223/1998 sekä laissa 632/2002,

muutetaan 1 §:n 4 momentin johdantokappaleen sekä 1, 3 ja 4 kohdan ruotsinkielinen sanamuoto, 1 §:n 4 momentin 2 kohta, 2 §:n 2 ja 6 momentti, 3 §:n 1 momentti, 3 a §:n 2 momentin 1—3 kohta, 3 luvun otsikko, 11, 12, 12 a—12 c, 14 ja 14 a §, 14 b §:n 1 momentin johdantokappale, 1, 4 ja 8 kohta sekä 3 momentti, 14 c §:n 2 momentti, 15 §:n 1, 3 ja 5 momentti, 15 c §:n 1 momentti, 15 e §:n 1 momentin johdantokappale, 1 ja 2 kohta, 3 momentti, 4 momentin 2 kohta, 10 ja 11 momentti, 16 §, 16 f §:n 1 momentti, 16 g §:n 1—3 momentti, 17, 17 a, 18, 22, 23 ja 23 a §, 25 §:n 1 momentin 2 kohta, 28 §:n 4, 6 ja 10 momentti, 28 c §:n 1, 2 ja 6 momentti, 63 a §:n 4 momentti, 64 § ja 64 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 4 momentin 2 kohta, 1 §:n 4 momentin 3 kohdan ruotsinkielinen sanamuoto ja 17 a §:n 1 momentti mainitussa laissa 1169/1996, 1 §:n 4 momentin 4 kohdan ruotsinkielinen sanamuoto mainitussa laissa 655/2002, 2 §:n 2 momentti ja 28 §:n 4 momentti laissa 379/2001, 2 §:n 6 momentti ja 28 c §:n 6 momentti mainitussa laissa 1174/2003, 3 §:n 1 momentti mainitussa laissa 1046/1999, 3 a §:n 2 momentin 1 kohta ja 3 luvun otsikko laissa 1346/1990, 3 a §:n 2 momentin 2 kohta ja 15 §:n 5 momentti mainitussa laissa 632/2002, 3 a §:n 2 momentin 3 kohta laissa 1295/1996, 11 § laissa 151/2002, 12 § mainituissa laeissa 1346/1990 ja 1595/1993, 12 a § mai-

nituisissa laeissa 1595/1993 ja 655/2002, 12 b ja 12 c §, 14 b §:n 1 momentin johdantokappale sekä 1 ja 4 kohta mainituissa laeissa 1595/1993, 14 § laeissa 1038/1986 ja 253/1995 sekä mainituissa laeissa 1346/1990, 14 a § mainituissa laeissa 1038/1986 sekä laissa 567/1988, 14 b §:n 1 momentin 8 kohta sekä 3 momentti mainituissa laeissa 223/1998, 14 c §:n 2 momentti ja 15 §:n 1 momentti, 16 g §:n 1—3 momentti, 18 § ja 28 §:n 6 momentti mainituissa laeissa 1745/1995, 15 §:n 3 momentti, 23 a §, 25 §:n 1 momentin 2 kohta ja 64 a §:n 2 momentti laissa 1336/2003, 15 c §:n 1 momentti laissa 768/1970, 15 e §:n 1 momentin johdantokappale, 1 ja 2 kohta sekä 4 momentin 2 kohta laissa 52/1985, 15 e §:n 3, 10 ja 11 momentti sekä 16 f §:n 1 momentti laissa 1268/1999, 16 § mainituissa laeissa 1745/1995, 223/1998 ja 632/2002, 17 § mainituissa laeissa 1038/1986, 1745/1995 ja 1174/2003, 17 a § mainituissa laeissa 1346/1990 ja 1169/1996, 22 § mainituissa laeissa 1268/1999 ja laissa 1333/1999, 23 § mainituissa laeissa 1595/1993 ja 1745/1995, 28 §:n 10 momentti ja 28 c §:n 1 ja 2 momentti mainituissa laeissa 1333/1999, 63 a §:n 4 momentti laissa 1285/2001 sekä 64 § mainituissa laeissa 655/2002, sekä

lisätään 3 a §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1346/1990 ja 632/2002 sekä laissa 1295/1996, uusi 4 kohta, lakiin uusi 11 a ja 11 b §, uusi 13 § mainituilla laeilla 1346/1990 kumotun 13 §:n tilalle, uusi 17 b § sekä 28 c §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1333/1999 ja 1174/2003, uusi 6 momentti, jolloin muutettu 6 momentti siirtyy 7 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Tätä lakia ei sovelleta:

2) työntekijän työsuhteeseen ajalta ennen sitä seuraavaa kalenterikuukautta, jona työntekijä täyttää 18 vuotta, eikä sen kalenterikuukauden jälkeen, jona työntekijä täyttää 68 vuotta;

2 §

Eläkelaitos, jossa työntekijän työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentin 1, 2 tai 10—13 kohdassa mainitun lain (*yksityisten alojen eläkelait*) mukainen vähimmäisehdot täyttävä eläketurva oli järjestetty eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa, käsittelee ja ratkaisee eläkehakemuksen, joka koskee edellä tarkoitetun lain mukaista vähimmäisehdot täyttävää eläketurvaa. Tämä eläkelaitos (*yksityisten alojen eläkelaitos*) hoitaa myös kyseisten lakien mukaisen eläkkeen maksamisen ja eläkkeeseen liittyvät eläkelaitoksen muut tehtävät, jollei 4 momentissa tarkoitetun viimeisen eläkelaitoksen tehtävistä muuta seuraa. Tämä eläkelaitos käsittelee ja ratkaisee myös 11 b §:ssä mainitun etuuden perusteella karttu-

neen eläkkeen, jollei 4 momentissa tarkoitetun viimeisen eläkelaitoksen tehtävistä muuta seuraa.

Jos julkisten alojen eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee työntekijän oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen tai yksilölliseen varhaiseläkkeeseen valtion eläkelain (280/1966) 9 §:n 1 momentin a tai b kohdan tai 9 c §:n, kunnallisen eläkelain (549/2003) 24 §:n 1 momentin 1 kohdan tai 33 §:n, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/1966) 1 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 §:n nojalla ja jos yksityisten alojen eläkelaitoksen eläkkeen määrä kuukaudessa ylittää työntekijän eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun rahamäärän kolminkertaisena, tämän julkisten alojen eläkelaitoksen on ennen päätöstään pyydettävä yksityisten alojen eläkelaitoksen arvio työntekijän työkyvystä. Jos yksityisten alojen eläkelaitos ja viimeinen eläkelaitos ovat tällöin työntekijän työkyvyn arvioinnista eri mieltä, eläkkeeseen ei sovelleta, mitä säädetään 15 §:n 5 momentissa oikeudesta työkyvyttömyyseläkkeeseen ja yksilölliseen varhaiseläkkeeseen ja edellä 4 momentissa viimeisestä eläkelaitoksesta.

3 §

Vakuutettu ja hänen työnantajansa ovat kumpikin velvolliset suorittamaan saman suuruisen vakuutusmaksun eläkekassalle. Vakuutusmaksu, jonka sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa, on määrättävä tuhannesosissa vakuutetun 11 a §:ssä säädetystä työansiota.

3 a §

Tämän lain mukaisen eläkkeen työntekijäin eläkelain vähimmäiseläketurvaa vastaavasta osasta ja kuntoutusrahasta eläkekassa on vastuussa seuraavasti:

1) vanhuuseläkkeestä siltä osin kuin se perustuu palvelusaikaan ennen sitä kalenterivuotta, jona työntekijä täyttää 55 vuotta, eläkekassa on vastuussa määrästä, joka vastaa puolen prosentin vuotuista eläkkeen karttumaa käyttäen eläkeikänä 65 vuotta ja laskettuna sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien tai antamien perusteiden mukaisesti; lisäksi eläkekassa on vastuussa siitä eläkkeen määrästä, joka ministeriön vahvistamien tai antamien perusteiden mukaan on erikseen siirretty eläkekassan vastuulla olevaan eläkkeen osaan tämän osan arvon säilyvyyden tukemiseksi tai eläkekassan vastuun ulottamiseksi eläkkeeseen, myös siltä osin kuin se perustuu palvelusaikaan sen kalenterivuoden jälkeen, jona työntekijä täyttää 54 vuotta, taikka työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkeikaan, taikka työntekijäin eläkelain 12 a §:n 5 momentin mukaisesti;

2) sellaisesta työkyvyttömyyseläkkeestä, joka on myönnetty 12 ja 12 a §:ää soveltaen, näihin eläkkeisiin luettuna myös työntekijäin eläkelain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) perusteella ehkä saatavat eläkkeen osat, mutta ei 25 b §:n mukaista korotusta eikä 18 §:n perusteella eläkkeen alkamisen jälkeen annettuja korotuksia eikä 12 c §:n mukaista korotusta eikä jäljempänä 4 kohdassa mainittua eläkkeen osaa, sekä siitä kuntoutusrahasta, joka vastaa 12 ja 12 a §:ää soveltaen myönnetystä työkyvyttömyyseläkkeestä edellä mainitulla tavalla määräytyvää työntekijäin elä-

kelain vähimmäiseläketurvaa vastaavaa eläkkeen osaa, eläkekassa vastaa samassa suhteessa kuin mikä on eläkekassassa vakuutettujen tämän lain alaisten 12 §:n mukaisten työansioden osuus vastaavien työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen eläkelakien mukaisten työansioden sekä 11 b §:ssä ja 12 §:n 4 momentissa tarkoitettujen työ- ja ansiotulojen yhteismäärästä 12 §:ssä tarkoitetun tarkasteluajan kahdena viimeisenä kalenterivuotena, mikäli työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1, 2, 12 ja 13 kohdissa mainittujen eläkelakien mukaisten työansioden yhteismäärä on vähintään 12 566,70 euroa; lisäksi eläkekassa on vastuussa siitä työkyvyttömyyseläkkeen tai kuntoutusrahan määrästä, joka ministeriön vahvistamien tai antamien perusteiden mukaan on erikseen siirretty eläkekassan vastuulla olevaan eläkkeen osaan työntekijäin eläkelain 12 a §:n 5 momentin mukaisesti; lisäksi sellaisesta työttömyyseläkkeestä, joka on myönnetty 12 ja 12 a §:ää soveltaen, näihin eläkkeisiin luettuna myös työntekijäin eläkelain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain perusteella ehkä saatavat eläkkeen osat, mutta ei 18 §:n perusteella eläkkeen alkamisen jälkeen annettuja korotuksia, vastaa yksin eläkekassa, jos työntekijä kuului eläkekassan toimintapiiriin 31 päivänä joulukuuta 2004 voimassa olleen merimieseläkelain 12 a §:ssä tarkoitetun työsuhteen perusteella soveltaen tuona ajankohtana voimassa olevaa lakia;

3) muista vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeistä, lukuun ottamatta työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 2 kohdan ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 9 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti maksettavaa määrää, eläkkeiden ja kuntoutusrahan siitä määrästä, joka ylittää 1 ja 2 kohdan mukaiset määrät, perhe-eläkkeestä, osa-aika-eläkkeestä sekä eläkevastuun laskuperusteiden yleisestä muutoksesta sekä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuista siirroista johtuvista kustannuksista vastaa eläkekassa yhdessä työntekijäin eläkelain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten kanssa siten kuin työntekijäin eläke-

lain 12 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetään; eläkkeen ja kuntoutusrahan määrässä ei kuitenkaan oteta huomioon jäljempänä 4 kohdassa tarkoitettua eläkkeen osaa; sekä

4) jäljempänä 11 b §:ssä mainittujen etuuk-sien perusteella karttuneesta eläkkeen osasta ai-heutuvasta kustannuksesta vastaavat työnteki-jäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen eläkelakien ja eläkesäännön mukaista eläketur-vaa hoitavat eläkelaitokset yhteisesti eläkelai-toksessa vakuutettujen työansioden mukaisessa suhteessa sosiaali- ja terveysministeriön Eläke-turvakeskuksen esityksestä vahvistamien perus-teiden mukaisesti.

— — — — —

3 luku

Eläkkeeseen oikeuttavat ansiot

11 §

Eläkkeeseen oikeuttavat 1 §:n mukaan vakuu-tettavat työansiot, jotka työntekijä on ansainnut 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenteri-kuukauden alusta 68 vuoden iän täyttämiskuu-kauden loppuun mennessä. Eläkkeeseen eivät kuitenkaan oikeuta työkyvyttömyyden alkamis-vuoden työansiot, jos työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä tuleva aika on luettu eläkkeeseen oikeuttavaksi siten kuin 12 §:ssä säädetään.

11 a §

Eläkkeen perusteena olevaa työansiota mää-rättäessä otetaan huomioon palkka tai muu vas-tike, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan eläkkeen perusteena olevaan työansioon kuulu-vaksi myös silloin, kun sen suorittaa työntekijäl-le työnantajan sijasta konkurssipesä, merimies-ten palkkaturvalaissa (1108/2000) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomainen tai muu maksaja (*sijaismaksaja*).

Jos työstä suoritettava vastike on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi

1) yleisöltä saatavilla palvelurahoilla tai va-paaehtoisilla lahjoilla, tai;

2) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoite-tun sairauskassan maksamalla päivärahalla, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehto- tai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta,

myös tällainen tulo luetaan eläkkeen perus-teena olevaan työansioon.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna vastikkee-na työstä ei pidetä muun muassa:

1) työnantajalta saatua henkilökuntaetua;

2) korkoetua työsuhteen perusteella saadusta lainasta;

3) etua työsuhteeseen perustuvasta oikeudes-ta merkitä yhteisön osakkeita tai osuuksia käy-pää alempaan hintaan, jos etu on henkilöstön enemmistön käytettävissä;

4) tuloverolain 66 §:ssä tarkoitettua työsuh-deoption käyttämisestä syntyvää etua tai sellais-ta työsuhteeseen perustuvaa suoritusta, joka määräytyy yhtiön osakkeen arvon muutoksen perusteella;

5) työmatkasta saatua päivärahaa tai muuta kustannusten korvausta;

6) merimieslain 18 §:n 5 momentissa tarkoi-tettua odotusajan palkkaa;

7) työsopimuksen päättämisestä maksettavaa korvausta tai muuta vahingonkorvausta;

8) henkilöstörahastolaissa (814/1989) tarkoi-tettuja voittopalkkioeriä, jotka on siirretty hen-kilöstörahastoon tai nostettu käteisenä tai henki-löstörahastosta nostettua rahasto-osuutta;

9) eriä, jotka maksetaan työntekijälle yhtiö-kokouksen päätöksen perusteella voitonjakona tai käteisenä voittopalkkiona edellyttäen, että käteinen voittopalkkio maksetaan koko henki-löstölle eikä sillä pyritä korvaamaan työehtoso-pimuksen tai työsopimuksen edellyttämää palk-kausjärjestelmää, ja että käteisen voittopalkkion määräytymisperusteet ovat henkilöstörahasto-lain 2 §:n 2 momentin mukaiset ja että yhtiön va-paan pääoman määrä on suurempi kuin yhtiöko-kouksessa päätettävän käteisen voittopalkkion ja osakkeenomistajille maksettavien osinkojen yh-teismäärä; eikä

10) yhtiön osakkaan nostamaa voitto-osuutta tai osinkoa.

Edellä 3 momentin 9 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa edellytetään lisäksi, että voittopalk-

kion maksamisesta ei ole tehty työnantajaa velvoittavaa sopimusta ja että omistajat tekevät sitovan päätöksen käteisen voittopalkkion maksamisesta yhtiökokouksessa tilikauden päätyttyä ja että voittopalkkiot maksetaan tämän jälkeen. Lisäksi edellytyksenä on, että asia käsitellään yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (725/1978) mukaisella tai muulla vastaavalla tavalla.

11 b §

Eläkkeeseen oikeuttavat myös ne jäljempänä 1—9 kohdissa mainitut etuudet, jotka työntekijä on saanut 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta eläketapahtumaa edeltävän vuoden loppuun mennessä. Edellytyksenä on, että työntekijällä on ennen eläketapahtumavuoden alkua työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitetun eläkelain tai eläkesäännön mukaan vakuutettuja työansioita vähintään 12 566,70 euroa. Etuudet eivät kuitenkaan oikeuta eläkkeeseen siltä ajalta, jolta työntekijä on saanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaista muuta kuin perhe-eläkettä. Tässä pykälässä tarkoitettu eläkeoikeus määräytyy etuuksien perusteena olevien työ- ja ansiotulojen mukaan seuraavasti:

1) äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahan perusteena oleva sairausvakuutuslain (364/1963) mukainen työtulo;

2) vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaisen vuorottelukorvauksen perusteena oleva ansio;

3) työttömyysturvalain (1290/2002) mukaisen ansioon suhteutetun päivärahan perusteena oleva ansio edellyttäen, että päivärahaa on saatu joko työttömyysturvalaissa tarkoitettuna palkan-saajana tai mainitun lain 1 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuna yrittäjänä, siltä osin kuin päivärahaa on saatu ennen 63 vuoden iän täyttämistä;

4) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaisen ansiotuen perusteena oleva ansio;

5) työttömyysturvalain 10 luvussa tarkoitettun koulutuspäivärahan perusteena oleva ansio;

6) aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaisen aikuiskoulutustuen perusteena oleva ansio;

7) työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön taikka kuntoutusrahain (611/1991) mukaisen kuntoutusrahan tai tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella myönnetyn ansionmenetyskorvauksen perusteena oleva työansio siltä ajalta, jolta etuus on maksettu työntekijälle, ei kuitenkaan, jos kuntoutusraha on maksettu eläkkeen lisänä;

8) sairauspäivärahan ja erityishoitorahan perusteena oleva sairausvakuutuslaissa tarkoitettu työtulo siltä ajalta, jolta etuus on maksettu työntekijälle;

9) tapaturma-, liikenne- tai sotilastapaturmavakuutusta koskevien säännösten mukaisen ansionmenetyskorvauksen perusteena oleva työansio siltä ajalta, jolta päiväraha on maksettu työntekijälle, jos työntekijälle ei makseta sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa tämän ansionmenetyskorvauksen vuoksi.

Siltä ajalta, jolta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu etuus on maksettu työntekijälle, eläkkeen perusteena on mainitun etuuden perusteena oleva työtulo korotettuna kertoimella 1,17. Ajalta, jolta etuus on maksettu työnantajalle, eläkkeen perusteena on mainitun etuuden perusteena oleva työtulo muunnettuna kertoimella 0,17. Jos kuitenkin etuus on ansiotulojen puuttumisen tai niiden vähäisyyden vuoksi maksettu vähimmäispäivärahan suuruisena, eläkkeen perusteena on 523,61 euroa kuukaudessa. Jos etuus on työhön paluun vuoksi maksettu vähimmäispäivärahan suuruisena, etuuden perusteena on työntekijälle maksetun vähimmäispäivärahan määrä.

Eläkkeen perusteena on 75 prosenttia 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun etuuden perusteena olevasta ansiosta ja 65 prosenttia 4—9 kohdassa tarkoitetun etuuden perusteena olevasta ansiosta tai työtulosta.

Jos työntekijällä on oikeus eläkkeeseen kahden tai useamman työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaan, otetaan edellä 1 momentissa tarkoitettujen

etuuksien perusteena olevat työ- ja ansiotulot huomioon vain kertaalleen. Niistä karttuneen eläkkeen osan maksaa 2 §:ssä tarkoitettu eläkelaitos.

12 §

Työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös aika sen kalenterivuoden alusta, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 63 vuotta (*tuleva aika*). Eläkekassan ollessa 2 §:n mukaisesti toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen, tuleva aika lasketaan kuitenkin sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä olisi saavuttanut 14 §:n 2 momentissa säädetyn alennetun eläkeiän ollessaan yhdenjaksoisesti tämän lain alaisessa työsuhteessa työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alusta mainitun eläkeiän saavuttamiseen saakka, jos näin laskettu eläkeikä on 63 vuotta alempi. Edellytyksenä on kuitenkin, että työntekijällä on työkyvyttömyyden alkamisvuotta edeltäneen kymmenen kalenterivuoden aikana työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön alaisia työansioita vähintään 12 566,70 euroa.

Tulevan ajan eläkkeen perusteena oleva työansio (*tulevan ajan ansio*) määrätään niiden työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaisten työansioiden perusteella, jotka työntekijällä on ollut työkyvyttömyyden alkamisvuotta edeltäneiden viiden kalenterivuoden aikana (*tarkastelu aika*). Tulevan ajan ansiota määrättäessä vuosityöansiot tarkistetaan työntekijäin eläkelain 7 b §:n mukaisesti. Tulevan ajan ansio on tarkasteluajana saatujen, näin tarkistettujen työansioiden summa jaettuna kuudellakymmenellä.

Tulevan ajan ansiota määrättäessä siihen luetaan myös tarkasteluajana kohdistuva 11 b §:ssä mainitun etuuden perusteena oleva ansio tai työtulo tarkistettuna palkkakertoimella.

Jos työntekijä on tarkasteluajana saanut työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea tai työttömyysturvalain peruspäivärahan suuruisia työvoimapoliittista koulutustukea tai koulutuspäivärahaa tai julki-

sesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista perustukea, otetaan tulevan ajan ansiota määrättäessä työansiona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta mainittua etuutta on suoritettu. Vastaavalla tavalla otetaan huomioon myös sairausvakuutuslain mukainen päiväraha, jos se on myönnetty työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan suuruisena.

Jos tulevan ajan ansiota määrättäessä tarkasteluajana työntekijällä ei ole 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen ansioiden lisäksi 2 momentissa tarkoitettuja työansioita, työntekijällä ei ole oikeutta tulevan ajan eläkkeeseen.

Jos työntekijän työansiot ovat tarkasteluajana hänen vakiintunutta ansiotasoaan pienemmät alle kolmivuotiaan lapsen hoitamisen vuoksi ja tämän seikan johdosta hänen eläketurvansa olisi alentunut vähintään 20 prosenttia, käytetään sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, työntekijän hakemuksesta 12 §:n 1 momentin mukaisena ansiona sitä työansiota, jota lapsenhoitoaika ei ole pienentänyt. Tällöin työansioita otetaan kuitenkin huomioon enintään viimeiseltä kymmeneltä vuodelta.

12 a §

Sen estämättä, mitä 12 §:n 2 momentissa säädetään, tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan huomioon myös työkyvyttömyyden alkamisvuoden ansiot sen kalenterikuukauden loppuun asti, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, jos:

1) työntekijällä ei ole tarkasteluajana yhtenäkkään vuonna sellaisia työansioita, jotka 12 §:n 2, 3 ja 6 momentin mukaan otetaan huomioon tulevan ajan ansiota määrättäessä; tai

2) työntekijällä on 1 kohdassa tarkoitettuja työansioita vain työkyvyttömyyden alkamisvuonna tai sitä edeltävänä vuonna.

Jos työntekijä on tullut työkyvyttömäksi ennen sen kalenterivuoden päättymistä, jona hän täyttää 23 vuotta, tarkasteluajana on sen estämättä, mitä 12 §:n 2 momentissa säädetään, 18 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alkamisen ja sen kuukauden, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, päättymisen välinen aika. Tällöin tulevan ajan ansio on tänä tarkasteluajana saa-

tujen, työntekijäin eläkelain 7 b §:n mukaan tarkistettujen työansioden summa jaettuna samaan ajanjaksoon sisältyvien kuukausien lukumäärällä.

Tämän lain alainen tulevan ajan ansio on sama suhteellinen osuus 12 §:n 2—4 ja 6 momentissa sekä edellä 1 ja 2 momentissa määritellystä tulevan ajan ansioiden yhteismäärästä kuin mikä tämän lain alaisten työansioden osuus on työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien ja eläkesäännön mukaisten ansioiden yhteismäärästä 12 §:n 2 momentin sekä edellä 2 momentin mukaisena tarkasteluajana.

Eläketurvakeskus antaa eläkekassalle tarkemat ohjeet 12 ja 12 a §:n soveltamisesta.

12 b §

Jos työkyvyttömyyseläkettä saaneelle työntekijälle myöhemmin on suoritettava vanhuuden tai uuden työkyvyttömyyden perusteella eläkettä, eläkkeeseen oikeuttavaksi lasketaan myös aika, jolta hänellä oli oikeus saada aikaisempaa eläkettä. Eläkkeeseen oikeuttavaksi ei kuitenkaan lasketa aikaa, jolta 23 §:n 5 momentin mukaan ei ole oikeutta eläkkeeseen. Määrättäessä tämän lain mukaista eläkettä työkyvyttömyyseläkkeen ajalta käytetään perusteena sitä suhteellista osuutta tulevan ajan ansiosta, joka vastaa tämän lain mukaan vakuutettujen työansioden määrää työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien tai eläkesäännön mukaisten työansioden yhteismäärästä.

Jos työkyvyttömyyseläkettä saaneelle työntekijälle myöhemmin on suoritettava eläkettä sellaisen uuden työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin aikaisemman eläkkeen päättymisestä on kulunut kaksi vuotta, tai jos eläke myönnetään saman sairauden, vian tai vamman perusteella kuin aikaisempi eläke, uusi eläke määrätään samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke. Jos vanhuuseläke alkaa ennen kuin työkyvyttömyyseläkkeen päättymisestä on kulunut kaksi vuotta, vanhuuseläke määrätään samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi työkyvyttömyyseläke.

Jos tämän lain mukaista kuntoutusrahaa saaneelle työntekijälle myönnetään työkyvyttö-

myyseläke sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin kuntoutusrahakauden päättymisestä on kulunut kaksi vuotta, eläke määrätään niillä perusteilla, joiden mukaan se olisi määrätty, jos työkyvyttömyys olisi alkanut kuntoutusrahakauden alkaessa.

12 c §

Työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutustukea korotetaan jäljempänä mainitulla kertoimella sen kalenterivuoden alusta, johon mennessä eläkettä tai kuntoutustukea on maksettu yhteensä viideltä täydeltä kalenterivuodelta. Tämä kertakorotus lasketaan työntekijälle myönnetyn työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1, 2 tai 10—13 kohdassa mainittujen lakien mukaisten eläkkeiden yhteismäärän perusteella. Korotus määrätään sen mukaan, minkä ikäinen työntekijä on korotusvuoden alussa siten, että iän ollessa 24—26 vuotta korotusprosentti on 21. Korotusprosentti pienenee kutakin ikävuotta kohden 0,7 prosenttiyksiköllä. Iän ollessa yli 55 vuotta korotusta ei tehdä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kertakorotus ei sisältynyt edunjättäjän eläkkeeseen tai jos edunjättäjä ei ollut eläkkeellä kuollessaan, lisätään perhe-eläkkeen perusteeksi laskettavaan edunjättäjän työkyvyttömyyseläkkeeseen se kertakorotus, jonka edunjättäjä olisi saanut, jos työkyvyttömyyseläke olisi jatkunut 1 momentissa tarkoitettun ajan. Kertakorotus lisätään perhe-eläkkeeseen sen kalenterivuoden alusta, johon mennessä edunjättäjän työkyvyttömyyseläke tai kuntoutustuki olisi jatkunut yhteensä viisi täyttä kalenterivuotta.

13 §

Eläketurva sopeutetaan eliniän odotteen muutokseen vuoden 2009 jälkeen siten, että vanhuuseläkkeen alkaessa eläke muunnetaan työntekijän 62 vuoden iän täyttämivuodelle vahvistetulla elinaikakertoimella. Jos vanhuuseläke kuitenkin alkaa ennen 62 vuoden iän täyttämivuotta, vanhuuseläke muunnetaan eläkkeen alkamisvuodelle vahvistetulla elinaikakertoimella. Leskeneläke muunnetaan eläkesovitusta tehtäessä kyseiselle vuodelle vahvistetulla elinaika-

kertoimella. Kun työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi 62 vuoden iässä tai sen jälkeen, eläke tarkistetaan työntekijän 62 vuoden iän täyttämivuodeksi vahvistetulla elinaikaker-toimella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta elinaika-kertoimesta säädetään tarkemmin työntekijäin eläkelain 7 h §:ssä.

14 §

Työntekijällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle 63 ja 68 vuoden iän täyttämisen välisenä aikana. Edellytyksenä on, ettei työntekijä enää ole siinä työsuhteessa, josta hän jää eläkkeelle.

Työntekijällä on kuitenkin oikeus saada vanhuuseläkettä alennetussa eläkeiässä, päällystön kuuluva aikaisintaan 60 vuotta ja miehistön kuuluva 55 vuotta täytettyään siten, että jokaista kuukautta kohden, jolla 6 momentissa säädetyllä tavalla laskettu aika ylittää 324 kuukautta, eläkeikä alenee 63 vuoden iästä yhdellä kuukaudella. Lisäksi edellytetään, että työntekijän työsuhde päättyy hänen saavuttaessaan sanotulla tavalla lasketun alennetun eläkeiän ja että hän on ollut kolmen vuoden aikana ennen eläkkeeseen oikeuttavan työsuhteen päättymistä tämän lain mukaisessa työsuhteessa vähintään 18 kuukauden ajan.

Vanhuuseläke myönnetään hakemuksesta varhennettuna enintään yhdellä vuodella lasketuna 63 vuoden iästä tai työntekijän eläkkeen alkamisajankohtaan mennessä saavuttamasta 2 momentin mukaisesta alennetusta eläkeiästä, kuitenkin aikaisintaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana työntekijä on täyttänyt 55 vuotta. Tällöin eläke myönnetään siten vähennettynä kuin 22 §:n 2 momentissa säädetään. Vanhuuseläke myönnetään lykättynä 68 vuoden iän täyttämisen jälkeen siten korotettuna kuin 22 §:n 1 momentissa säädetään. Varhennettuun ja lykättyyn vanhuuseläkkeeseen sovelletaan muutoin, mitä vanhuuseläkkeestä säädetään.

Vanhuuseläke myönnetään seuraavan kuukauden alusta sen jälkeen, kun oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt, kuitenkin aikaisintaan sen kuukauden alusta, joka lähinnä seuraa eläkkeen hakemista. Jos vanhuuseläkettä on haettu

kolmen kuukauden kuluessa työsuhteen päättymisestä, eläke myönnetään kuitenkin työsuhteen päättymistä lähinnä seuraavan kuukauden alusta.

Vanhuuseläkkeen aikaisista työansioista karttuneeseen eläkkeeseen on oikeus aikaisintaan 68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Edellä 2 momentissa säädetyn alennetun eläkeiän laskemista varten palveluajaksi luetaan kunkin työsuhteen osalta erikseen aika työsuhteen alkamisesta työsuhteen päättymiseen. Palveluajaksi muunnetaan, siten kuin merityöaika-laissa (296/1976) säädetään ja työehtosopimuksissa on sovittu, lisäksi aika, jonka perusteella vastikkeena tai muuna vastaavana suoritettava ylityökorvaus maksetaan työsuhteen päättyessä. Palveluaikaa tämän momentin mukaan laskettaessa työsuhteen katsotaan päättyneen sen päivän lopussa, jolta sen perusteella viimeksi maksettiin palkkaa ennen työsuhteen katkeamista taikka 15 §:ssä tarkoitetun työkyvyttömyyden alkamista. Jos työnteko ja palkanmaksu ovat yhdenjaksoisesti keskeytyneinä enintään vuoden ajan, palveluajan katsotaan jatkuneen yhdenjaksoisesti. Jos työnteko ja palkanmaksu ovat keskeytyneinä yhdenjaksoisesti kuitenkin yli vuoden ajan, työsuhteen katsotaan palveluaikaa laskettaessa päättyneen sen päivän lopussa, jolta työntekijälle on viimeksi maksettu 11 a §:ssä tarkoitettuihin työansioihin luettavia eriä mainitun vuoden kuluessa työntöön ja palkanmaksun keskeytymisestä.

14 a §

Jos työntekijän työsuhde on päättynyt ennen 14 §:n 2 momentissa säädetyn alennetun eläkeiän täyttämistä ja tämä on johtunut aluksen myymisestä, liikenteestä poistamisesta tai työvoiman supistamisesta taikka siitä, että työntekijä on irtisanonut työsopimuksensa tai purkanut sen merimieslain 46 tai 49 §:ssä säädetyllä perusteella, työntekijän oikeus siirtyä vanhuuseläkkeelle työsuhteen päättymiseen mennessä ansaitsemassaan 14 §:n 2 momentissa säädetystä alennetusta eläkeiästä säilyy ja myönnettävä vanhuuseläke määräytyy 16 §:n mukaisesti edel-

lyttäen, että työntekijä täyttää 14 §:n 2 momentissa säädetyn alennetun eläkeiän viiden vuoden kuluessa työsuhteen päättymisestä ja että hänellä on tältä ajalta oikeus saada työttömyysturvalain mukaista päivärahaa tai työmarkkinatukea taikka 15 e §:n mukaista työttömyyseläkettä. Työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen tai eläkkeen maksamisen keskeytyminen jätetään kuitenkin huomioon ottamatta, jos keskeytyminen ei ole jatkunut yhdenjaksoisena 60 päivää pitempää aikaa.

Jos työntekijä on ottanut vastaan työvoimaviranomaisen tarjoaman työttömyysturvalain 2 luvun 12 §:ssä tarkoitetun työn, josta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työttömyyspäivärahaan tai työmarkkinatukeen taikka jos hän on siirtynyt työhön 1 §:ssä tarkoitettuun ulkomaiseen alukseen, oikeutta vanhuuseläkkeeseen määrättäessä noudatetaan, mitä 1 momentissa säädetään, edellyttäen, että vakuutettu on työvoimaviranomaisen välityksellä jatkuvasti hakenut 1 §:ssä tarkoitettua työtä.

14 b §

Oikeus saada osa-aikaeläkettä on osa-aikatyöhön siirtyneellä 58—67-vuotiaalla työntekijällä edellyttäen, että:

1) hänellä ei ole oikeutta saada työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä tai muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä eikä tämän lain mukaisen työsuhteen päättymisen jälkeen kunnallisen eläkelain 14 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai valtion eläkelain 9 d §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kokoaikaisen palvelun perusteella oikeutta mainittujen lakien mukaiseen osa-aikaeläkkeeseen;

4) hänelle on osa-aikaeläkkeen alkamista välittömästi edeltäneiden 15 kalenterivuoden aikana karttunut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä tai muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä yhteensä viisi vuotta; ansioiden perusteella karttumisaikaa otetaan tällöin huomioon siten kuin lyhytaikaisissa työsuhteissa

olevien työntekijäin eläkelain 4 §:n 4 momentissa säädetään;

8) hänen työansionsa on vähentynyt siten, että hänen 5 tai 6 kohdassa tarkoitettua osa-aikatyöstä saamansa työansiot ovat vähintään 35 ja enintään 70 prosenttia 3 momentissa tarkoitettua vakiintuneesta ansiosta; työajan vähentymisen ei kuitenkaan saa olennaisesti poiketa työansioissa tapahtuneesta vähennyksestä.

Vakiintuneena ansiotulona pidetään osa-aikaeläkettä määrättäessä sitä edellä 12 §:ssä tarkoitettua tulevan ajan ansiota, jonka perusteella työntekijän työkyvyttömyyseläke laskettaisiin, jos työntekijä osa-aikaeläkkeen alkamishetkellä olisi tullut työkyvyttömäksi.

14 c §

Osa-aikaeläke lakkautetaan, jos työntekijä ei enää täytä 14 b §:ssä säädettyjä eläkkeen saamisen edellytyksiä. Jos työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke myönnetään samalta ajalta, jolta on maksettu osa-aikaeläkettä, katsotaan osa-aikaeläke työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen osasuorituksiksi. Jos työntekijä täytettyään 68 vuotta edelleen jatkaa osa-aikatyötä, muutetaan osa-aikaeläke, sen estämättä, mitä muualla tässä laissa säädetään, saman suuruiseksi vanhuuseläkkeeksi. Työntekijän lopettaessa osa-aikatyön maksetaan vanhuuseläkkeen lykkääntynyt osa siten korotettuna kuin 22 §:n 1 momentissa säädetään ja lisättynä 16 §:ssä tarkoitettulla määrällä.

15 §

Oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä on työntekijällä, jonka työkyvyn voidaan sairauden, vian tai vamman johdosta arvioida, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, olevan yhdenjaksoisesti ainakin vuoden ajan alentunut vähintään kahdella viidenneksellä. Työkyvyn alenemista arvioitaessa otetaan huomioon työntekijän jäljellä oleva kyky hankkia itselleen ansiotuloja saatavissa olevalla sellaisella työllä, jonka

suorittamista voidaan häneltä kohtuudella edellyttää silmällä pitäen hänen koulutustaan, aikaisempaa toimintaansa, ikäänsä ja asumisolosuhteitaan sekä näihin verrattavia muita seikkoja. Työkyvyn vaihdellessa otetaan huomioon vuotuinen ansio.

— — — — —
Työkyvyttömyyseläke myönnetään toistaiseksi tai 4 momentissa tarkoitettuna kuntoutus-
tukena määräajaksi. Työkyvyttömyyseläke
muuttuu vanhuuseläkkeeksi 63 vuoden iän täyt-
tämistä seuraavan kuukauden alusta lukien. Täl-
löin osatyökyvyttömyyseläke muuttuu täyden
työkyvyttömyyseläkkeen suuruiseksi vanhuus-
eläkkeeksi. Jos kuitenkin työntekijä on täyttänyt
63 vuotta ennen sairausvakuutuslain 27 §:ssä
tarkoitettua ensisijaisuusajan täyttymistä, työky-
vyttömyyseläkkeen sijaan eläke lasketaan ja
myönnetään vanhuuseläkkeenä 63 vuoden iän
täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Työky-
vyttömyyseläkkeen aikana ansaittuun eläkkeeseen
on oikeus hakemuksesta aikaisintaan 63
vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden
alusta lukien edellyttäen, ettei työntekijä ole
enää siinä työsuhteessa, josta hän on siirtymässä
eläkkeelle, tai siitä ajankohdasta, jona työkyvyt-
tömyyseläkkeen päätyttyä myönnetään sellai-
nen uusi eläke, johon ei sovelleta 12 b §:n 2 tai 3
momenttia.

— — — — —
Työntekijällä on oikeus saada työkyvyttö-
myyseläkettä ja ennen vuotta 1944 syntyneellä
työntekijällä yksilöllistä varhaiseläkettä myös
silloin, kun hänelle tämän lain alaisen työsuhteen
päätyttyä on myönnetty myöhempään virka-
tai työsuhteeseen perustuva eläke valtion
eläkelain 9 tai 9 c §:n, kunnallisen eläkelain 24
tai 33 §:n, evankelis-luterilaisen kirkon eläke-
lain 1 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun
lain 13 §:n nojalla, jollei 2 §:n 6 momentista
muuta johdu.

15 c §

Jos edunjättäjä kuollessaan ei ollut täyttänyt
67 vuotta ja jos hänellä kuollessaan olisi ollut oi-
keus 16 §:n mukaisesti määräytyvään työkyvyt-
tömyyseläkkeeseen, jos hän kuolinpäivänään

olisi tullut työkyvyttömäksi, tai jos hän kuolles-
saan sai mainittua eläkettä tai 16 §:n mukaisesti
määräytyvää vanhuuseläkettä, suoritetaan hän-
nen leskelleen tai, mikäli hän kuollessaan ei ol-
lut avioliitossa, hänen kuolinpesälleen jäljempä-
nä säädetyn poikkeuksin hautausavustusta alla
olevan taulukon mukaisesti:

Edunjättäjän ikä kuollessa	Hautausavustuksen määrä, euroa
—50	10 190
51—55	7 643
56—60	5 096
61—66	2 548

15 e §

Ennen vuotta 1950 syntyneellä pitkäaikaises-
ti työttömällä työntekijällä on oikeus saada työt-
tömyyseläkettä 60 vuotta täytettyään siihen
saakka kunnes hän täyttää 63 vuotta edellyttäen,
että:

1) hänelle on 3 momentissa tarkoitettua elä-
ketapahtumapäivää välittömästi edeltäneiden 15
kalenterivuoden aikana karttunut työntekijäin
eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua perus-
eläkettä tai muuta siihen verrattavaa työ- tai vir-
kasuhteeseen perustuvaa eläkettä yhteensä vä-
hintään viideltä vuodelta; ansioiden perusteella
karttumisaikaa otetaan tällöin huomioon siten
kuin lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin
eläkelain 4 §:n 4 momentissa säädetään;

2) hän esittää työttömyyskassan tai Kansan-
eläkelaitoksen todistuksen siitä, ettei hänellä ole
enää oikeutta työttömyyspäivärahaan työttö-
myysturvain 6 luvun 7 tai 9 §:n mukaan; ja että

— — — — —
Työttömyyseläke on yhtä suuri kuin se tämän
lain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka työn-
tekijälle olisi myönnetty, jos hänellä eläketapah-
tumahetkellä olisi ollut oikeus työkyvyttömyys-
eläkkeeseen. Tulevan ajan eläkettä laskettaessa
sovelletaan kuitenkin 12 a, 12 b ja 16 a—
16 c §:ää sellaisena kuin mainitut lainkohdat

ovat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2004. Työttömyyseläkkeeseen ei kuitenkaan lisätä tulevan ajan eläkettä. Eläketapahtuman katsotaan sattuneen sinä päivänä, jona työntekijä täyttää kaikki 1 momentissa tarkoitetut työttömyyseläkkeen saamisen edellytykset.

Työttömyyseläke myönnetään toistaiseksi. Työttömyyseläkettä ei kuitenkaan makseta:

— — — — —
2) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on ansiotyössä ansaiten vähintään 523,61 euroa kuukaudessa; eikä

— — — — —
Työttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta lukien. Työttömyyseläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi ei kuitenkaan sovelleta, mitä 13 §:ssä säädetään. Jos työttömyyseläkettä määrättäessä oli sovellettu 3 momentin toista virkettä, vanhuuseläkkeeseen lisätään tulevan ajan eläke. Vanhuuseläkkeeseen lisätään tulevan ajan eläke myös silloin, kun edellisessä virkkeessä tarkoitettu työttömyyseläke on 9 momentin nojalla muutettu työkyvyttömyyseläkkeeksi.

Jos työntekijä täyttää edellä tässä pykälässä säädetty edellytykset 62 vuotta täytettyään, hänelle myönnetään vanhuuseläke siten kuin 22 §:n 3 momentissa säädetään.

16 §

Eläkettä karttuu siten kuin 2—7 momentissa säädetään edellyttäen, että:

1) työntekijä jää vanhuuseläkkeelle tämän lain alaisesta työsuhteesta, tai;

2) työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jota koskevan eläkehakemuksen eläkekassa on 2 §:n mukaisesti toimivaltainen käsittelemään ja työntekijän tämän lain mukaiset työansiot eläketapahtumakuukauden ja sitä edeltäneen kolmenkymmenenkuuden kalenterikuukauden aikana ovat yhteensä vähintään 16 800 euroa.

Eläkettä karttuu vuodessa tämän lain alaisista kunkin vuoden eläkkeen perusteena olevista työansioista:

1) 1,6 prosenttia sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 53 vuotta, ja niistä eläkkeen perusteena olevista työansioista, jotka eläkkeensaaja on saanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaisen työkyvyttömyys-, työttömyys- tai vanhuuseläkkeen tai maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeen, luopumiskorvauksen tai luopumistuen taikka niitä vastaavan ulkomailta maksettavan eläkkeen aikana;

2) 2,0 prosenttia sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona työntekijä täyttää 53 vuotta sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 63 vuotta;

3) 4,5 prosenttia sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona työntekijä täyttää 63 vuotta, ei kuitenkaan, jos työntekijä saa tänä aikana eläkettä muuna kuin osa-aika-eläkkeenä;

4) 1,5 prosenttia 11 b §:ssä tarkoitettusta eläkkeen perusteesta.

Tulevan ajan eläke on 12 §:ssä tarkoitettusta tulevan ajan ansiosta:

1) 1,6 prosenttia vuotta kohden siltä osin kuin eläkkeeseen luetaan tuleva aika 50 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun;

2) 1,4 prosenttia vuotta kohden siltä osin kuin tuleva aika luetaan 50 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alun ja 63 vuoden iän täyttämiskuukauden lopun väliseltä ajalta.

Ajalta, jolta työntekijä on saanut työkyvyttömyyseläkettä, eläkettä karttuu työkyvyttömyyden alkamisvuoden alusta eläkkeen päättämiskuukauden loppuun 12 §:ssä tarkoitettun tulevan ajan ansion perusteella siten kuin 12 b §:n 1 momentissa säädetään:

1) 1,6 prosenttia vuotta kohden siltä osin kuin eläkkeeseen luetaan aika 50 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun;

2) 1,4 prosenttia vuotta kohden siltä osin kuin eläkkeeseen luetaan 50 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alun ja 63 vuoden iän täyttämiskuukauden lopun välinen aika.

Kun eläkekarttuma lasketaan kuukautta kohden, karttumisprosenttina käytetään 1/12 edellä 2—4 momentissa mainitusta määrästä.

Osa-aikaeläkkeen rinnalla tehdystä osa-aikatyöstä karttuu eläkettä siten kuin 2 momentissa säädetään.

Osa-aikaeläkettä saaneen työntekijän työkyvyttömyyseläkkeeseen lisätään 16/120 prosenttia ja vanhuuseläkkeeseen 1/16 prosenttia jäljempänä säädetystä ansion alenemasta jokaiselta kuukaudelta, jolta työntekijä on saanut osa-aikaeläkettä. Tällöin eläkettä määrättäessä ansion alenema on se 16 g §:n 1 momentin mukainen työansioden erotus, jonka perusteella työntekijän osa-aikaeläke on ensimmäisen kerran laskettu. Jos osa-aikaeläkkeen rinnalla tehdystä osa-aikatyöstä karttuvaan eläkkeeseen luetaan mukaan tulevan ajan eläke, tulevalta ajalta eläke lasketaan 3 momentin 2 kohdan mukaisesti myös edellä tarkoitettusta ansion alenemasta.

16 f §

Perhe-eläke määrätään edunjättäjän tämän lain vähimmäisehtojen mukaisen vanhuuseläkkeen tai täyden työkyvyttömyyseläkkeen perusteella, jota hän sai kuollessaan. Tällöin edunjättäjän vanhuuseläkkeessä ei oteta huomioon 13 §:n mukaista eläkkeen muuntoa. Jos edunjättäjän saama eläke oli sellainen työttömyyseläke tai 15 e §:n 9 momentissa tarkoitettu työkyvyttömyyseläke, johon ei ollut lisätty 15 e §:n 3 momentissa tarkoitettua tulevan ajan eläkkeenosaa, tämä eläkkeenosaa lisätään perhe-eläkkeen perusteeksi laskettavaan edunjättäjän eläkkeeseen. Niinikään perhe-eläkkeen perusteeksi laskettavaan edunjättäjän eläkkeeseen lisätään edunjättäjän eläkkeellä ollessa ansaitsema uusi eläke. Jollei edunjättäjä saanut ensimmäisessä virkkeessä mainittua eläkettä, edunjättäjän eläke lasketaan siten kuin se olisi laskettu, jos hän olisi kuolinpäivänään tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi, jollei edunsaaja muuta selvitä.

16 g §

Osa-aikaeläkkeen määrä on, jollei 2 ja 3 momentista muuta johdu, 50 prosenttia 14 b §:n 3 momentin mukaan määritellyn vakiintuneen ansiotulon ja työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien tai eläkesäännön piiriin kuuluvasta osa-aikaisesta ansiotyöstä saadun ansiotulon erotuksesta.

Jos työntekijällä on oikeus saada osa-aikaeläkettä myös muun työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua lain tai eläkesäännön perusteella, tämän lain mukainen osa-aikaeläke on sama suhteellinen osuus 1 momentissa tarkoitettua määrästä kuin tämän lain mukaan vakuutettujen työansioden osuus on vakiintuneessa ansiossa huomioon otetuista niiden lakien mukaisista työansioista, joiden perusteella osa-aikaeläke myönnetään.

Osa-aikaeläkkeen enimmäismäärä on 75 prosenttia siitä työntekijäin eläkelain 8 §:n mukaisesti yhteensovitettua eläkkeestä, joka työntekijälle on karttunut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien tai eläkesääntöjen sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan osa-aikaeläkkeen alkamisajankohtaan mennessä. Jos työntekijällä on oikeus saada osa-aikaeläkettä myös muun lain tai eläkesäännön mukaan ja tässä tarkoitettu rajausta vähentää osa-aikaeläkettä, vähennys tehdään näiden lakien ja sääntöjen kesken vakiintuneessa ansiotulossa huomioon otettujen työansioden suhteessa.

17 §

Jos tämän lain alaisuuteen kuuluneella työntekijällä ei ole oikeutta 16 §:n mukaisesti määräytyvään vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeeseen, eläkettä karttuu siten kuin 2—7 momentissa säädetään.

Eläkettä karttuu vuodessa tämän lain alaisista kunkin vuoden eläkkeen perusteena olevista työansioista:

1) 1,5 prosenttia sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 53 vuotta, ja niistä eläkkeen perusteena olevista työansioista, jotka

eläkkeensaaja on saanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesääntö mukaisen työkyvyttömyys-, työttömyys- tai vanhuuseläkkeen tai maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeen, luopumiskorvauksen tai luopumistuen taikka niitä vastaavan ulkomailta maksettavan eläkkeen aikana sekä 11 b §:ssä tarkoitettua eläkkeen perusteesta;

2) 1,9 prosenttia sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona työntekijä täyttää 53 vuotta sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 63 vuotta;

3) 4,5 prosenttia sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona työntekijä täyttää 63 vuotta, ei kuitenkaan, jos työntekijä saa tänä aikana eläkettä muuna kuin osa-aikaeläkkeenä.

Tulevan ajan eläke on 12 §:ssä tarkoitettua tulevan ajan ansiosta:

1) 1,5 prosenttia vuotta kohden siltä osin kuin eläkkeeseen luetaan tuleva aika 50 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun;

2) 1,3 prosenttia vuotta kohden siltä osin kuin tuleva aika luetaan 50 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alun ja 63 vuoden iän täyttämiskuukauden lopun väliseltä ajalta.

Ajalta, jolta työntekijä on saanut työkyvyttömyyseläkettä, eläkettä karttuu työkyvyttömyyden alkamisvuoden alusta eläkkeen päättämiskuukauden loppuun 12 §:ssä tarkoitettua tulevan ajan ansion perusteella siten kuin 12 b §:n 1 momentissa säädetään:

1) 1,5 prosenttia vuotta kohden siltä osin kuin eläkkeeseen luetaan aika 50 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun;

2) 1,3 prosenttia vuotta kohden siltä osin kuin eläkkeeseen luetaan 50 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alun ja 63 vuoden iän täyttämiskuukauden lopun välinen aika.

Kun eläkekarttuma lasketaan kuukautta kohden, karttumisprosenttina käytetään 1/12 edellä 2—4 momentissa mainitusta määrästä.

Osa-aikaeläkkeen rinnalla tehdystä osa-aikatyöstä karttuu eläkettä siten kuin 2 momentissa säädetään.

Osa-aikaeläkettä saaneen työntekijän työkyvyttömyyseläkkeeseen lisätään 1/8 prosenttia ja

vanhuuseläkkeeseen 1/16 prosenttia edellä säädetystä ansion alenemasta jokaiselta kuukaodelta, jolta työntekijä on saanut osa-aikaeläkettä. Tällöin eläkettä määrättäessä ansion alenema on se 16 g §:n 1 momentin mukainen työansioden erotus, jonka perusteella työntekijän osa-aikaeläke on ensimmäisen kerran laskettu. Jos osa-aikaeläkkeen rinnalla tehdystä osa-aikatyöstä karttuvaan eläkkeeseen luetaan mukaan tulevan ajan eläke, tulevalta ajalta eläke lasketaan 3 momentin 2 kohdan mukaisesti myös edellä tarkoitettua ansion alenemasta.

17 a §

Eläkekassan on asianomaisen työnantajan hakemuksesta annettava päätös siitä, onko työntekijälle maksettava palkka tai muu vastike sellaista 11 a §:ssä tarkoitettua, eläkettä kartuttavaa työansiota, joka on vakuutettava tämän lain mukaan. Lisäksi eläkekassan on työnantajan hakemuksesta annettava päätös siitä, miltä ajalta työntekijän työansiot on vakuutettava tämän lain mukaan.

Tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta niin kuin 59 §:ssä säädetään.

17 b §

Jos työntekijällä on oikeus saada eläkettä kahden tai useamman työsuhteen perusteella, hänen oikeutensa eläkkeeseen määräytyy kunkin työsuhteen osalta viimeiseen työsuhteeseen liittyvien ehtojen mukaisesti. Mikäli eläketurvan pääoma-arvo tällöin huomattavasti muuttuisi ja työntekijän viimeinen työsuhte on vakuutettu työntekijäin eläkelain, maatalousyrittäjien eläkelain tai yrittäjien eläkelain mukaisesti, muutetaan tämän lain mukaisen eläkkeen määrä siten, että alkuperäinen pääoma-arvo säilyy.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sellaisen työntekijän, jonka viimeinen työ- tai virkasuhde on vakuutettu kunnallisen eläkelain tai valtion eläkelain mukaisesti, ansaittua vanhuuseläkettä, jos viimeisen työ- tai virkasuhteen eläkeikä on alempi kuin 62 vuotta ja sen pätevyysvaatimuksena on ollut tämän lain mukaisen

meripalvelun edellyttävä tutkinto tai tietty määrä tämän lain mukaista meripalvelua.

Eläkkeen ehdot ja sen laskemista varten tarvittavat perusteet vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö eläkekassan esityksestä.

18 §

Tässä laissa säädetty rahamäärät ja ansiorajat sekä eläkettä laskettaessa kunkin vuoden työansioita tarkistetaan siten kuin työntekijäin eläkelain 7 b §:ssä säädetään.

Eläkkeeseen tehdään indeksitarkistus siten kuin työntekijäin eläkelain 9 §:ssä säädetään.

22 §

Jos vanhuuseläke alkaa myöhemmin kuin 68 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, korotetaan eläkettä 0,4 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolla eläkkeen alkaminen lykkääntyy.

Jos vanhuuseläke myönnetään 14 §:n 3 momentin mukaisesti varhennettuna, eläkettä vähennetään 0,6 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolta eläkettä maksetaan ennen 14 §:ssä tarkoitettua eläkeiän täyttämiskuukautta seuraavan kalenterikuukauden alkua. Vähennys lasketaan eläkkeestä, joka työntekijälle on karttunut eläkkeen alkamisajankohtaan mennessä.

Sen estämättä, mitä 14 §:n 3 momentissa ja edellä 2 momentissa säädetään, työntekijällä, joka saa työttömyyspäivärahaa työttömyysturvain 6 luvun 9 §:n 2 momentin perusteella, on oikeus saada vanhuuseläke 62 vuoden iässä vähentämättömänä.

23 §

Työkyvyttömyyseläke myönnetään joko täytenä eläkkeenä tai osatyökyvyttömyyseläkkeenä. Täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään työntekijälle, jonka työkyvyn on 15 §:n 1 momentin mukaisesti arvioitu olevan ainakin vuoden ajan alentunut vähintään kolmella viidenneksellä. Muussa tapauksessa työkyvyttömyyseläke myönnetään osatyökyvyttömyyseläkkeenä.

Täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruus määrätään 16 §:n 2—4 momentin tai 17 §:n 2—4

momentin mukaan. Osatyökyvyttömyyseläke on puolet täydestä eläkkeestä.

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky muuttuu vähintään vuoden ajaksi siten, että muutoksella on 1 momentin mukaan vaikutusta eläkkeen suuruuteen, eläke tarkistetaan muutosta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jollei 28 §:stä muuta johdu.

Jos eläkkeensaajan työkyky on siinä määrin palautunut, ettei hän enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä, työkyvyttömyyseläke lakkautetaan työkyvyn palautumista seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien. Työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen voidaan keskeyttää tai lakkauttaa, jos eläkkeensaaja on ansiotyössä. Kuntoutusraha lakkautetaan, jos sen saaja on ilman pätevää syytä kieltäytynyt ammatillisesta kuntoutuksesta tai hän ilman pätevää syytä on keskeyttänyt tällaisen kuntoutuksen.

Eläkkeensaajan työkyvyn muuttumista tai palautumista arvioitaessa taikka työkyvyttömyyseläkkeen keskeyttämistä harkittaessa otetaan huomioon hänen työansioissaan tapahtuneet muutokset. Osatyökyvyttömyyseläkkeeseen ei ole oikeutta aikana, jolloin työansiot ovat enemmän kuin 60 prosenttia työkyvyttömyyden alkamista edeltävästä vakiintuneesta keskiansiosta eikä täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen aikana, jolloin työansiot ovat enemmän kuin 40 prosenttia mainitusta keskiansiosta eikä ansiorajan ylitys ole tilapäistä.

Jos työansioita on vähintään 40 mutta enintään 60 prosenttia 5 momentissa mainitusta keskiansiosta, eläke tarkistetaan osatyökyvyttömyyseläkkeeksi. Jos työansioita on yli 60 prosenttia mainitusta keskiansiosta, työkyvyttömyyseläke lakkautetaan tai sen maksaminen keskeytetään.

Työkyvyttömyyseläke tarkistetaan, keskeytetään tai lakkautetaan eläkkeensaajan hakemuksesta tai eläkekassan aloitteesta edellä 1 ja 3—6 momentissa säädettyin edellytyksin. Eläkettä ei kuitenkaan tarkisteta, keskeytetä tai lakkauteta pitemmältä ajalta kuin eläkkeensaajan tarkistushakemusta tai eläkekassan tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä lähinnä seuraavaa kalenterikuukautta edeltävän vuoden ajalta. Jos sellainen työ-

kyvyttömyyseläke lakkautetaan, jonka maksaminen on keskeytetty, eläke lakkautetaan keskeyttämisajankohdasta lukien.

Jos työkyvyttömyyseläke lakkautetaan tai kuntoutustuki päättyy, eläkettä voidaan työhön paluun tukemiseksi jatkaa osatyökyvyttömyyseläkkeen suuruisena kuntoutustukena vuotta lyhyemmältäkin ajalta. Osatyökyvyttömyyseläke voidaan maksaa täytenä eläkkeenä 25 §:ssä tarkoitetun kuntoutuksen ajalta.

23 a §

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän:

- 1) osatyökyvyttömyyseläkkeen 15 §:n 1 momentissa ja 23 a §:n 1 momentissa mainitut; tai
- 2) ammatillisen kuntoutuksen 25 §:n 1 ja 2 momentissa mainitut saamisen edellytykset.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ennakkopäätös on eläkekassaa sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään yhdeksän kuukauden tai työnantajan ja työntekijän sopiman sitä pidemmän ajan kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitettu ennakkopäätös on eläkekassaa sitova, jos kuntoutussuunnitelma toimitetaan eläkekassaan yhdeksän kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Ennakkopäätökseen saa hakea muutosta niin kuin 59 §:ssä säädetään.

25 §

Työntekijällä on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

- 2) työntekijän eläkkeeseen sisältyvän 12 §:ssä tarkoitetun tulevan ajan ansiot ovat vähintään 25 133,40 euroa, jos hän olisi tullut työkyvyttömäksi ajankohdana (*kuntoutustapahtumapäivä*), jona hakemus tehtiin tai jona hakijan kuntoutustarve on viimeistään selvitettävä kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain (610/1991) 6 §:n mukaan; jos työn-

tekijä jo saa työkyvyttömyyseläkettä, edellytetään, että tulevan ajan ansiot ovat vähintään edellä mainitun rajamäärän suuruiset tai että eläkkeessä on otettu huomioon 12 a ja 12 b §:n mukainen tuleva aika sellaisena kuin lainkohdat ovat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2004; kuntoutustapahtumapäivä on kuitenkin kuntoutustoimenpidettä edeltävä päivä, jos kuntoutusta haetaan kuntoutustoimenpiteen jo alettua, tai sairausloman ensimmäinen päivä, jos hakija on jäänyt sairauslomalle työsuhteessa ollessaan ja kuntoutustarve oli olemassa jo sairausloman alkaessa.

28 §

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan 1 momentin mukaisesti, jos eläkehakemus on tehty ennen kuin sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa on maksettu 3 momentissa mainituilta 150 ensimmäiseltä suorituspäivältä. Tällöin kuitenkin täyden työkyvyttömyyseläkkeen suorittamisen edellytyksenä on, ettei eläkehakemuksen tekemistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai, jos tänä aikana on haettu sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sen hakemista seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä ole myönnetty vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksoisesti maksettavaa päivärahaa, joka kohdistuu työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan tai, jos tähän aikaan kohdistuva päiväraahakemus on hylätty, sen hylkäämisen jälkeiseen aikaan. Jos päivärahan suorittaminen lakkaa ensisijaisuusaikana sairausvakuutuslain 15 a §:n perusteella sen vuoksi, että työntekijälle myönnetty työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettun muun lain, eläkeohjesäännön tai eläkesäännön mukainen vanhuuseläke alkaa, työntekijälle suoritetaan täyttä työkyvyttömyyseläkettä sanotun eläkkeen alkamisesta lukien, kuitenkin aikaisintaan 1 momentissa säädetystä ajankohdasta.

Jos täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 3 momentin mukaisesti, suoritetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin

se vastaa samalta ajalta maksettua sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

— — — — —
Jos työkyvyttömyyseläke 28 b §:n 5 momentin mukaisesti suoritetaan kertasuorituksena, työkyvyttömyyseläkkeeseen ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä säädetään.

28 c §

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai koulutuspäivärahaa taikka julkisesta työvoimapaikasta annetun lain mukaista koulutustukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkekassan on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen, koulutustuen tai koulutuspäivärahan määrää.

Jos työntekijä on väliaikaisesti saanut Kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään 59 §:ssä tarkoitettua valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, eläkekassan on suoritettava takautuva eläke Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa Kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman eläkkeen määrää. Samoin voidaan menettellä, jos eläkekassa jatkaa 59 §:ssä tarkoitettua valituksen johdosta myönnettyä kuntoutustukea takautuvasti tai silloin, kun työntekijä on saanut kansaneläkelain mukaista eläkettä samalta ajalta, jolta eläkekassa 61 §:n 2 momentin mukaisesti oikaisee aikaisemman päätöksen tai muutoin tarkistaa myönnetyn eläkkeen määrän tai oikaisupäätöksen jälkeen myöntää kuntoutustuelle jatkoa takautuvasti.

— — — — —
Jos henkilölle myönnetään vanhuuseläke takautuvasti samalle ajalle, jolta hän on saanut sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, maksetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun päivärahan määrää.

Eläke maksetaan 1—6 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työttömyyskassalle, Kansaneläkelaitokselle, 3 momentissa tarkoitettulle toimielimelle, kunnalle, kuntayhtymälle tai sairausvakuutusrahastolle, kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva ilmoitus on tehty eläkekassalle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

63 a §

— — — — —
Etuuden korotusta, jonka määrä on pienempi kuin 5,39 euroa, ei makseta. Edellä mainittua rahamäärää tarkistetaan vuosittain työntekijäin eläkelain 7 b §:ssä säädettyllä palkkakertoimella.

64 §

Jollei tästä laista muuta johdu, soveltuvin osin on lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 12 d ja 17 §:ssä, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 e §:ssä, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 h §:ssä, 17 i §:n 1 ja 3—5 momentissa sekä 17 j §:ssä säädetään.

64 a §

— — — — —
Työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden sekä muiden lääketieteellisiä kysymyksiä sisältävien asioiden valmisteluun eläkekassassa on osallistuttava yhden tai useamman laillistetun lääkärin. Eläkekassan lääkäri voi merkitä kannanottonsa asiakirjoihin noudattamatta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 §:ssä säädettyjä lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja koskevia muotovaatimuksia.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2005. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tätä lakia sovelletaan eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma sattuu tämän lain tultua voimaan. Kuitenkin sellaiseen työkyvyttömyys-, työttömyys- ja perhe-eläkkeeseen, jonka eläketapahtu-

ma on vuonna 2005, taikka sellaiseen vanhuuseläkkeeseen, jossa työntekijä on täyttänyt merimieseläkelain 14 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyn vanhuuseläkeiän ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevia säännöksiä. Jos kuitenkin työntekijä on täyttänyt 63 vuotta ennen työkyvyttömyyden alkamista, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläke vähentämättömänä. Jos työntekijä täyttää 63 vuotta ennen sairausvakuutuslain 27 §:ssä säädetyn ensisijaisuusajan täyttymistä, työkyvyttömyyseläkkeen sijaan eläke lasketaan ja myönnetään vanhuuseläkkeenä 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta myös vuonna 2005. Jos työntekijä on 62-vuotias täyttäessään tämän lain 15 e §:ssä tarkoitetut työttömyyseläkkeen edellytykset vuonna 2005, hänelle myönnetään työttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläke vähentämättömänä siten kuin tämän lain 22 §:n 3 momentissa säädetään, jollei 11 momentista muuta johdu.

Tämän lain 1 §:n 4 momentin 2 kohtaa sovelletaan siten, että työnantajan velvollisuus järjestää tämän lain mukainen eläketurva alle 18-vuotiaalle työntekijälle päättyy 1 päivänä tammiukuuta 2005. Tämän lain 11 b §:ssä mainitun etuuden perusteella eläkettä karttuu tämän lain voimaantulosta lähtien.

Ennen tämän lain voimaantuloa alkanut ja lain voimaan tullessa jatkuva työsuhde päätetään 31 päivänä joulukuuta 2004 ja työsuhteesta karttunut eläkeoikeus lasketaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan. Samoin ennen tämän lain voimaantuloa merimieseläkelain 16 e §:n mukaan työeläkelisään oikeuttavien etuuksien perusteella karttunut eläkeoikeus lasketaan soveltuvin osin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan. Eläketurvakeskus antaa tarkemmat ohjeet työeläkelisän laskemisesta. Eläkettä myönnettäessä karttunut eläkeoikeus korotetaan vastaamaan laskentahetkeä työntekijän eläkelain 7 b §:n mukaisella palkkakertoimella.

Tämän lain mukaan karttuneen eläkkeen määräytyessä 16 §:n mukaisesti, ajalta ennen tämän lain voimaantuloa karttunut eläkeoikeus mää-

räytyy siten kuin tämän momentin 1—3 kohdassa säädetään soveltaen merimieseläkelain 16 §:n, 20 §:n 1 momentin ja 22 a §:n säännöksiä sellaisina kuin ne ovat ennen tämän lain voimaantuloa sekä merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain (1745/1995) voimaantulosäännöksen 7 momenttia:

1) kunkin työsuhteen osalta erikseen määrätty eläkkeet lasketaan yhteen; ajalta ennen tämän lain voimaantuloa karttuneen eläkkeen enimmäismäärä on kuitenkin 50 prosenttia työntekijän kymmenen viimeisen meripalveluvuoden eri työsuhteiden yhteenlaskettujen palkkojen keskimääräisestä kuukausipalkasta; kymmentä viimeistä meripalveluvuotta laskettaessa otetaan huomioon vuosi 2004 ja sitä edeltäneet kalenterivuodet kuitenkin siten, että ajalta ennen vuotta 1996 otetaan huomioon enintään neljä kalenterivuotta; kymmentä viimeistä meripalveluvuotta laskettaessa jätetään kuitenkin huomioon ottamatta sellaiset meripalveluvuodet, joilta työntekijälle on maksettu 14 b §:ssä tarkoitettua osa-aikaeläkettä; keskimääräinen kuukausipalkka määräytyy kuitenkin niiden kalenterivuosien ja niiden ansioiden perusteella kuin se olisi määräytynyt jos työntekijä olisi tullut työkyvyttömäksi 31 päivänä joulukuuta 2004; jos edellä mainittu keskimääräinen kuukausipalkka on olennaisesti alhaisempi tai korkeampi kuin se palkka, jota vakuutettu on saanut merimiestöimesta niin pitkänä aikana, että korkeampaa palkkaa tai alhaisempaa palkkaa on voitu pitää vakiintuneena, pidetään keskimääräisenä kuukausipalkkana sitä keskimääräistä työansiota, joka hänellä olisi ollut, jollei muutosta olisi esiintynyt;

2) karttunut eläkeoikeus lasketaan kuten 1 kohdassa säädetään; näin laskettu eläkkeen määrä muunnetaan kertoimella, joka saadaan jakamalla tämän lain 16 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetyn eläkkeen karttumisprosentin osoittama luku 1,6 luvulla 2;

3) karttunut eläkeoikeus määräytyy soveltaen merimieseläkelain 22 a §:n säännöksiä sellaisina kuin ne ovat ennen tämän lain voimaantuloa.

Tämän lain mukaan karttuneen eläkkeen määräytyessä 16 §:n mukaisesti tämän lain mukaan karttuneen eläkkeen määrän ja edellä 5 momentissa säädetyn ajalta ennen tämän lain voimaantuloa karttuneen eläkkeen määrän myönnettävä yhteismäärä määräytyy siten kuin 1, 2 tai 3 kohdassa säädetään soveltaen sitä 1, 2 tai 3 kohdan sääntöä, jonka mukaan eläkkeen määrä muodostuu suurimmaksi:

1) tämän lain mukaan karttuneen eläkkeen määrä lisätään edellä 5 momentin 1 kohdassa säädettyyn ajalta ennen tämän lain voimaantuloa karttuneen eläkkeen määrään; näin laskettuna myönnettävän vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen määrä voi kuitenkin ylittää edellä 5 momentin 1 kohdassa säädetyn enimmäismäärän ainoastaan siltä osin kuin tämän lain mukainen eläke on karttunut sen kalenterikuukauden päättymisen jälkeen, jonka aikana työntekijä on täyttänyt tämän lain 14 §:n 1 momentissa säädetyn 63 vuoden iän tai 14 §:n 2 momentissa säädetyn alennetun eläkeiän;

2) tämän lain mukaan karttuneen eläkkeen määrä lisätään edellä 5 momentin 2 kohdassa säädettyyn ajalta ennen tämän lain voimaantuloa karttuneen eläkkeen määrään;

3) tämän lain mukaan karttuneen eläkkeen määrä lisätään edellä 5 momentin 3 kohdassa säädettyyn ajalta ennen tämän lain voimaantuloa karttuneen eläkkeen määrään.

Tämän lain mukaan karttuneen eläkkeen määräytyessä 17 §:n mukaisesti ennen tämän lain voimaantuloa karttunut eläkeoikeus määräytyy siten kuin tämän momentin 1 tai 2 kohdassa säädetään soveltaen merimieseläkelain 17 §:n ja 20 §:n 1 momentin säännöksiä sellaisina kuin ne ovat ennen tämän lain voimaantuloa sekä merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain (1745/1995) voimaantulosäännöksen 7 momenttia:

1) karttunut eläkeoikeus määräytyy siten kuin edellä 5 momentin 1 kohdassa säädetään;

2) karttunut eläkeoikeus määräytyy soveltaen merimieseläkelain 17 §:n säännöksiä sellaisina kuin ne ovat ennen tämän lain voimaantuloa siltä osin kuin eläkkeeseen oikeuttava aika kohdistuu 31 päivän joulukuuta 1990 jälkeiseen ai-

kaan; ennen 1 päivää tammikuuta 1991 ansaitulta eläkkeeseen oikeuttavalta maksukuukaudelta eläkkeen määrä on 1/8 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta.

Tämän lain mukaan karttuneen eläkkeen määräytyessä 17 §:n mukaisesti tämän lain mukaan karttuneen eläkkeen määrän ja edellä 7 momentissa säädetyn ajalta ennen tämän lain voimaantuloa karttuneen eläkkeen määrän myönnettävä yhteismäärä määräytyy siten kuin 1 tai 2 kohdassa säädetään soveltaen sitä 1 tai 2 kohdan sääntöä, jonka mukaan eläkkeen määrä muodostuu suuremmaksi:

1) tämän lain mukaan karttuneen eläkkeen määrä lisätään edellä 7 momentin 1 kohdassa säädettyyn ajalta ennen tämän lain voimaantuloa karttuneen eläkkeen määrään; näin laskettuna myönnettävän vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen määrä voi kuitenkin olla enintään edellä 5 momentin 1 kohdassa säädetyn enimmäismäärän suuruinen;

2) tämän lain mukaan karttuneen eläkkeen määrä lisätään edellä 7 momentin 2 kohdassa säädettyyn ajalta ennen tämän lain voimaantuloa karttuneen eläkkeen määrään.

Jos 6 momentin 1 kohdassa tai 8 momentin 1 kohdassa säädetyllä tavalla lasketun vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen sekä tämän lain 11 b §:n mukaan karttuneen eläkkeen ja valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan karttuneen eläkkeen yhteismäärä ylittää 5 momentin 1 kohdassa säädetyn enimmäismäärän, vähennetään merimieseläkelain mukaisesta vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeestä määrä, joka vastaa edellä mainitun enimmäismäärän ylittävän määrän. Eläkkeiden yhteismäärää laskettaessa ei kuitenkaan huomioida sitä 6 momentin 1 kohdassa säädettyä tämän lain mukaan karttunutta eläkettä, joka on karttunut sen kalenterikuukauden päättymisen jälkeen, jonka aikana työntekijä on täyttänyt tämän lain 14 §:n 1 momentissa säädetyn 63 vuoden iän tai 14 §:n 2 momentissa säädetyn alennetun eläkeiän.

Ennen vuotta 1950 syntyneellä työntekijällä on oikeus varhennettuun vanhuuseläkkeeseen

ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan 62 vuoden iän täyttämiseen asti.

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, ennen vuotta 1944 syntyneellä työntekijällä on oikeus saada yksilöllistä varhaiseläkettä ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen merimieseläkelain 15 ja 23 a §:n mukaan, kuitenkin siten, että hänelle myönnetään 63 vuotta täytettyään vanhuuseläke. Yksilöllisen varhaiseläkkeen edellytyksenä oleva tulevan ajan oikeus määritellään ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevan merimieseläkelain 12 a ja 12 b §:n mukaan. Eläkettä laskettaessa noudatetaan kuitenkin 12 ja 12 a §:n työkyvyttömyyseläkettä koskevia säännöksiä. Yksilöllinen varhaiseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi 63 vuoden iässä. Tällöin vanhuuseläkkeeseen ei kuitenkaan sovelleta 13 §:ää.

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, sovelletaan merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain (1745/1995) voimaantulosäännöksen 3 momentissa tarkoitettuun henkilöön merimieseläkelain 16 §:n 1 momenttia, 17 §:n 3 momenttia ja 22 a §:n 1 momenttia sellaisina kuin ne ovat voimassa mainitun lain voimaan tullessa. Mainittuun henkilöön ja merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain (1268/1999) voimaantulosäännöksen 6 ja 7 momentissa tarkoitettuun henkilöön sovelletaan merimieseläkelain 15 e §:n 3 momenttia sellaisena kuin se on voimassa viimeksi mainitun lain voimaan tullessa sekä merimieseläkelain 3 a §:n 2 momentin 2 kohtaa, 11, 12, 12 a—12 c, 16, 16 a—16 d, 17, 20 ja 22 a §:ää sekä työntekijäin eläkelain 8 §:ää sellaisina kuin ne ovat voimassa ennen tämän lain voimaantuloa.

Sen estämättä, mitä tämän lain 14 b §:n 3 momentissa säädetään, jos osa-aikaeläkkeen eläketapahtuma on vuonna 2005, vakiintunut ansio määrätään ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan. Lisäksi ennen vuotta 1947 syntyneen työntekijän osa-aikaeläkkeeseen ja sen jälkeen myönnettävään vanhuuseläkkeeseen sovelletaan, mitä merimieseläkelain 14 §:ssä, 14 b §:n 1 momentin johdantokappaleessa sekä 14 c §:n 2 momentissa, sellai-

sena kuin ne ovat voimassa ennen tämän lain voimaantuloa, sekä 16 §:n 4 momentissa ja 17 §:n 7 momentissa sellaisena kuin ne ovat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2002, säädetään. Tällaisella työntekijällä on oikeus varhennettuun vanhuuseläkkeeseen ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan, kuitenkin siten, että työntekijällä on oikeus saada vanhuuseläke vähentämättömänä 63 vuotta täytettyään. Jos työntekijä kuitenkin jatkaa osa-aikatyössä 65 vuotta täytettyään, osa-aikaeläke muuttuu saman suuruiseksi vanhuuseläkkeeksi 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta. Sen estämättä, mitä tämän lain 16 §:n 2 momentin 3 kohdassa ja 17 §:n 2 momentin 3 kohdassa säädetään, eläkettä karttuu työansioista 2 prosenttia vuodessa sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona työntekijä täyttää 63 vuotta, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 65 vuotta, ja 1,6 prosenttia vuodessa 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alun ja 68 vuoden iän täyttämiskuukauden lopun välisenä aikana työntekijän jatkaessa osa-aikatyössä 63 vuotta täytettyään. Jos osa-aikatyöstä karttunut vanhuuseläke alkaa myöhemmin kuin 68 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, lykättyä eläkkeen osaa korotetaan siten kuin tämän lain 22 §:n 1 momentissa säädetään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaisen osa-aikaeläkkeen, jonka eläketapahtuma on ennen tämän lain voimaantuloa, jälkeen myönnettävään eläkkeeseen.

Jos työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke on määrätty ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan, eläkkeen aikana saaduista ansioista karttuu uutta eläkettä sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, tämän lain 16 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti tai 17 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti, ja näin karttunut eläke myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen tai työttömyyseläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi 65 vuoden iässä.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, vanhuuseläkkeen aikana saaduista ansioista karttuu uutta eläkettä tämän lain 16 §:n 2 momentin 1 kohdan tai 17 §:n 2 momentin 1 koh-

dan mukaisesti tämän lain voimaantulosta lukien ja näin karttunut eläke myönnetään tämän lain 14 §:n 5 momentin mukaan, vaikka työntekijä on täyttänyt merimieseläkelain 14 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyn vanhuuseläkeiän ennen tämän lain voimaantuloa.

Tämän lain 11 §:n 1 momentissa säädettyä 18 vuoden alaikärajaa sovelletaan vuoden 1986 jälkeen syntyneen työntekijän työansioihin, jotka on ansaittu tämän lain voimaan tullessa tai sen jälkeen. Samassa lainkohdassa tarkoitettua 68 vuoden ikärajaa sovelletaan työntekijän työansioihin, jotka on ansaittu tämän lain voimaantullessa tai sen jälkeen.

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, ennen vuotta 1933 syntyneellä työntekijällä on oikeus lapsikorotukseen edelleen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Tämän lain 12, 12 a ja 12 b §:ää sovelletaan eläketapahtumaan, joka sattuu 1 päivänä tammiukuuta 2006 tai sen jälkeen. Jos eläketapahtuma sattuu vuosina 2006—2009, tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan vuoden 2004 työansiona huomioon vuosiansioksi muutettuna se eläkepalkka, jonka perusteella tulevan ajan eläkeosuus olisi laskettu, jos työntekijä olisi tullut työkyvyttömäksi 31 päivänä joulukuuta 2004, ja vuoden 2005 työansiot otetaan huomioon siten kuin tämän lain 12 ja 12 a §:ssä säädetään. Tällöin myös tarkasteluajana käytetään vastaavasti tulevan ajan ansion perusteena huomioon otettavien vuosien määrää. Jos eläketapahtuma sattuu vuonna 2010, otetaan vuoden 2005 työansiot huomioon siten kuin tämän lain 12, 12 a ja 12 b §:ssä säädetään ja tarkastelu aika määrätään vastaavasti vuosien 2005—2010 perusteella. Kuitenkin tämän lain 25 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ansioedellytystä määrättäessä otetaan huomioon työansioita kuntoutustapahtumapäivää edeltävän viiden kalenterivuoden ajalta.

Tämän lain 12 c §:n mukainen korotus myönnetään myös työkyvyttömyyseläkkeeseen, jossa eläketapahtuma on sattunut ennen tämän lain voimaantuloa. Jos perhe-eläke määrätään edellä tarkoitettua työkyvyttömyyseläkkeen perusteel-

la, korotus lisätään myös perhe-eläkkeen perusteena olevaan työkyvyttömyyseläkkeeseen. Tällöin korotus myönnetään sen tämän lain 12 c §:ssä tarkoitettua korotusprosentin mukaisesti, joka vastaa työntekijän ikää vuoden 2010 alussa. Korotus myönnetään työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (634/2003) 8 tai 8 a §:n mukaan yhteensovitettuun eläkkeeseen. Jos perhe-eläke määrätään ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan, korotus myönnetään työntekijäin eläkelain 8 tai 8 a §:n mukaan yhteensovitettuun perhe-eläkkeeseen, sellaisina kuin mainitut lainkohdat ovat voimassa ennen tämän lain voimaantuloa.

Sen estämättä, mitä tämän lain 16 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään, ennen vuotta 1950 syntyneellä työntekijällä on oikeus tämän lain 16 §:n 2—7 momentin mukaisesti määräytyvään työkyvyttömyyseläkkeeseen tai työttömyyseläkkeeseen edellyttäen, että eläkekassa on merimieseläkelain 2 §:n mukaisesti toimivaltainen käsittelemään eläkettä koskevan hakemuksen ja työntekijällä olisi eläketapahtumahetkellä oikeus tulevaan aikaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevan merimieseläkelain 12 a—12 c §:n mukaan.

Työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (634/2003) 9 §:ää sovelletaan myös eläkkeeseen, jossa eläketapahtuma on sattunut ennen tämän lain voimaantuloa.

Edellä 12 momentissa tarkoitettuja eläkkeitä vuoteen 2011 saakka laskettaessa sovelletaan indeksiä, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,5 ja hintatason muutoksen painokerroin 0,5 ja siten kuin työntekijäin eläkeasetuksen 9 §:ssä säädetään, sellaisena kuin se on voimassa ennen tämän lain voimaantuloa.

Mitä tämän lain 11 a §:ssä säädetään eläkkeen perusteena olevista työansioista, sovelletaan myös eläkkeeseen, joka tämän lain voimaantulosäännöksen 2, 12 tai 13 momentin nojalla määrätään ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan.

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, lain voimaan tullessa tai sen jälkeen sattuneen eläketapahtuman yhteydessä voidaan harkinnan-

varaisesti tarkistaa ennen tämän lain voimaantuloa päättäneen työsuhteen eläkepalkka ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevan 16 d §:n mukaan ja ennen vuotta 1996 päättäneen työsuhteen eläkepalkka merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain (1745/1995) voimaantulosäännöksen 8 momentin mukaan.

Tämän lain 3 a §:n 2 momentin 2 kohdassa, 11 b §:n 1 ja 2 momentissa, 12 §:n 1 ja 4 momentissa, 15 c §:n 1 momentissa, 15 e §:n 4 momentin 2 kohdassa, 16 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 25 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 63 a §:n 4 momentissa säädetyt rahamäärät vastaavat työntekijäin eläkelain 7 b §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Sen estämättä, mitä 3 a §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetään, 12 §:ssä tarkoitetun tarkasteluajan kahden viimeisen kalenterivuoden asemesta tarkasteluaikana on vuosi 2005, jos työkyvyttömyyseläkkeen eläketapahtuma on vuonna 2006.

Sellaisen työkyvyttömyyseläkkeen, jonka eläketapahtuma on ennen tämän lain voimaantuloa tai vuonna 2005, tarkistamiseen osatyökyvyttö-

myyseläkkeestä täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi tai täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä osatyökyvyttömyyseläkkeeksi taikka eläkkeen lakkauttamiseen tai keskeyttämiseen sovelletaan merimieseläkelain 15 §:n 1 ja 3 momentin, 17 §:n 1 momentin sekä 23 §:n 1 ja 3 momentin säännöksiä sellaisina, kuin ne ovat voimassa ennen tämän lain voimaantuloa.

Sen estämättä, mitä tämän lain 2 §:n 2—6 momentissa säädetään, viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei sovelleta, jos järjestelyn piiriin kuuluvat eläkelaitokset soveltavat, toinen eläkelaitos ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevia säännöksiä ja toinen eläkelaitos vuoden 2005 alusta voimaan tulevia säännöksiä, elleivät eläkelaitokset sovi viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn noudattamisesta. Sama koskee tilannetta, jossa yksityisten alojen eläkelaitos olisi viimeinen eläkelaitos ja työntekijä hakee työkyvyttömyyseläkettä, joka myönnetään tämän lain 15 §:n 3 momentin perusteella työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vähentämättömänä vanhuuseläkkeenä.

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 1 c §:n 5 momentti, 5 §:n 4 momentti, 7 f §, 12 §:n 2 momentti ja 13 a §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 c §:n 5 momentti, 5 §:n 4 momentti, 6 a §:n 3 momentti ja 7 f § laissa 634/2003, 12 §:n 2 momentti laissa 639/1966 sekä 13 a § laeissa 979/1993, 846/1994 ja 390/1995 sekä

muutetaan 1 §:n 1 momentin johdantokappaleen ruotsinkielinen sanamuoto, 1 §:n 1 momentin 3 kohta, 4 §:n 6 momentti, 4 c §:n 1 momentin johdantokappaleen ruotsinkielinen sanamuoto, 4 c §:n 1 momentin 1 kohta ja 4 momentin 2 kohta, 4 d §:n 2 ja 4 momentti, 4 f §:n 1 momentin 1 ja 7 kohta, 4 h §:n 1 momentin 2 kohta, 5 §:n 1 momentin johdantokappaleen ruotsinkielinen sanamuoto, 5 §:n 1 momentin 1 kohta ja 3 momentti, 5 b §:n 4—7 momentti, 5 c §:n 1—3 momentti, 6 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 6 a, 7 ja 7 a §, 7 c §:n 1, 2 ja 4 momentti, 7 d §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 3 momentti, 7 e §:n 1 ja 2 momentti, 7 i §:n 1 momentti, 8 §:n 6 momentti, 8 d §:n 1 momentti, 10 a §:n 3 momentti, 10 c §:n 2 momentti, 10 d §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentin 2, 4 ja 5 kohta, 12 a §:n 3 momentti, 12 b §:n 1 momentti, 12 c §, 12 d §:n 1 momentti, 13 b §:n 4 momentti, 17 a §:n

2 momentin 1 kohta, 17 b §:n 2 momentti, 19 b §:n 5 momentti, 19 c §:n 2, 3 ja 7 momentti, 19 d §:n 4 momentti sekä 19 e §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentin johdantokappaleen ruotsinkielinen sanamuoto, 1 §:n 1 momentin 3 kohta, 4 §:n 6 momentti, 4 c §:n 1 momentin johdantokappaleen ruotsinkielinen sanamuoto, 4 c §:n 4 momentin 2 kohta, 4 f §:n 1 momentin 7 kohta, 4 h §:n 1 momentin 2 kohta, 5 §:n 1 momentin johdantokappaleen ruotsinkielinen sanamuoto, 5 §:n 1 momentin 1 kohta ja 3 momentti, 5 b §:n 4—7 momentti, 5 c §:n 3 momentti, 6, 6 a, 7 ja 7 a §, 7 c §:n 1, 2 ja 4 momentti, 7 d §:n johdantokappale sekä 2 ja 3 momentti, 7 e §:n 1 ja 2 momentti, 7 i §:n 1 momentti, 8 d §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentin 2 kohta, 12 b §:n 1 momentti ja 19 b §:n 5 momentti mainitussa laissa 634/2003, 4 c §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1263/1999, 4 d §:n 2 momentti laissa 1482/1995, 4 d §:n 4 momentti laissa 666/1985, 4 f §:n 1 momentin 1 kohta laissa 603/1986, 5 c §:n 1 momentti laissa 559/1993, 5 c §:n 2 momentti laissa 605/1989, 6 §:n edellä oleva väliotsikko mainitussa laissa 559/1993, 8 §:n 6 momentti laissa 50/1985, 8 d §:n 2 ja 3 momentti laissa 100/1990, 10 a §:n 3 momentti laissa 147/2002, 10 c §:n 2 momentti laissa 1332/2003, 10 d §:n 1 momentti laissa 375/2001, 12 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1293/1996, 12 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 895/2000, 12 a §:n 3 momentti ja 13 b §:n 4 momentti mainitussa laissa 390/1995, 12 c § mainituissa laeissa 390/1995 ja 634/2003, 12 d §:n 1 momentti, 17 a §:n 2 momentin 1 kohta, 17 b §:n 2 momentti ja 19 c §:n 7 momentti laissa 1169/2003, 19 c §:n 2 ja 3 momentti laissa 1331/1999, 19 d §:n 4 momentti laissa 1284/2001 ja 19 e § mainituissa laeissa 1482/1995 ja 634/2003 sekä

lisätään 5 b §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 634/2003, uusi 6 momentti, jolloin muutettu 6 ja 7 momentti siirtyvät 7 ja 8 momentiksi, 7 i §:n edelle uusi väliotsikko, 12 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1040/1998 ja mainituissa laeissa 639/1966, 1293/1996 ja 634/2003, uusi 6 kohta sekä 19 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1230/2000 sekä mainituissa laeissa 1331/1999 ja 1169/2003, uusi 7 momentti, jolloin muutettu 7 momentti siirtyy 8 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Työnantaja on velvollinen järjestämään ja kustantamaan tämän lain mukaiset vähimmäisehdot täyttävän eläketurvan jokaiselle työntekijälleen, jonka työsuhte on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään kuukauden. Työntekijä on velvollinen osallistumaan tämän lain vähimmäisehdot täyttävän eläketurvan kustantamiseen siten kuin 12 b §:ssä säädetään. Laki ei kuitenkaan koske työsuhdetta:

— — — — —
3) jossa työansio sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetyllä tavalla alittaa 229,34 euroa kuukaudessa;
— — — — —

4 §

— — — — —
Työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei 4 d §:n säännöksistä muuta johdu, sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt, 63

vuoden ikään asti. Työkyvyttömyyseläkettä ei ilman pätevää syytä myönnetä takautuvasti pidemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen vuoden ajalta. Työkyvyttömyyseläke myönnetään toistaiseksi tai 7 momentissa tarkoitettuna kuntoutustukena määrääjäksi. Työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta lukien. Tällöin osatyökyvyttömyyseläke muuttuu täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruiseksi vanhuuseläkkeeksi. Jos kuitenkin työntekijä on täyttänyt 63 vuotta ennen sairausvakuutuslain 27 §:ssä tarkoitettun ensisijaisuusajan täyttymistä, työkyvyttömyyseläkkeen sijaan eläke lasketaan ja myönnetään vanhuuseläkkeenä 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Työkyvyttömyyseläkkeen aikana ansaittuun eläkkeeseen on oikeus hakemuksesta aikaisintaan 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta lukien edellyttäen, ettei työntekijä ole enää siinä työsuhteessa, josta hän on siirtymässä eläkkeelle,

tai siitä ajankohdasta, jona työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä myönnetään sellainen uusi eläke, johon ei sovelleta 7 e §:n 2 tai 3 momenttia.

4 c §

Ennen vuotta 1950 syntyneellä pitkäaikaisesti työttömällä työntekijällä on oikeus saada työttömyyseläkettä 60 vuotta täytettyään siihen saakka, kunnes hän täyttää 63 vuotta edellyttäen, että:

1) hänelle on 3 momentissa tarkoitettua eläketapahtumapäivää välittömästi edeltäneiden 15 kalenterivuoden aikana karttunut 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä tai muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä yhteensä vähintään viideltä vuodelta; ansioiden perusteella karttumisaikaa otetaan tällöin huomioon siten kuin lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 4 §:n 4 momentissa säädetään;

Työttömyyseläke myönnetään toistaiseksi. Työttömyyseläkettä ei kuitenkaan makseta:

2) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on ansiotyössä ansaiten vähintään 523,61 euroa kuukaudessa; eikä

4 d §

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan 4 §:n 6 momentin mukaisesti, jos eläkehakemus on tehty ennen kuin sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa on maksettu 1 momentissa mainituilta 150 ensimmäiseltä suorituspäivältä. Tällöin kuitenkin täyden työkyvyttömyyseläkkeen suorittamisen edellytyksenä on, ettei eläkehakemuksen tekemistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai, jos tänä aikana on haettu sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sen hakemista seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä ole myönnetty vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksoisesti maksettavaa päivärahaa, joka kohdistuu työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan tai, jos tähän aikaan

kohdistuva päiväraahakemus on hylätty, sen hylkäämisen jälkeiseen aikaan. Jos päivärahan suorittaminen lakkaa ensisijaisuusaikana sairausvakuutuslain 15 a §:n perusteella sen vuoksi, että työntekijälle myönnetty 8 §:n 4 momentissa tarkoitettun muun lain tai eläkesäännön mukainen vanhuuseläke alkaa, työntekijälle suoritetaan täyttä työkyvyttömyyseläkettä sanotun eläkkeen alkamisesta lukien, kuitenkin aikaisintaan 4 §:n 6 momentissa säädetystä ajankohdasta.

Jos täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 1 momentin mukaisesti, suoritetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

4 f §

Oikeus saada osa-aikaeläkettä on osa-aikatyöhön siirtyneellä 58—67-vuotiaalla työntekijällä edellyttäen, että:

1) hänellä ei ole oikeutta saada 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä tai muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä eikä tämän lain mukaisen työsuhteen päättymisen jälkeen kunnallisen eläkelain 14 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai valtion eläkelain 9 d §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun kokoaikaisen palvelun perusteella oikeutta mainittujen lakien mukaiseen osa-aikaeläkkeeseen;

7) hänen ansionsa on vähentynyt siten, että hänen 5 kohdassa tarkoitettua osa-aikatyöstä saamansa työansiot ovat vähintään 35 ja enintään 70 prosenttia 3 momentissa tarkoitettua vakiintuneesta ansiosta ja kuitenkin vähintään 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyn rahamäärän suuruinen; työajan vähentyminen ei kuitenkaan saa olennaisesti poiketa työansioissa tapahtuneesta vähennyksestä.

4 h §

Työntekijällä on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn pa-

rantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos

2) työntekijän eläkkeeseen sisältyvän 7 c §:ssä tarkoitetun tulevan ajan ansiot ovat vähintään 25 133,40 euroa, jos hän olisi tullut työkyvyttömäksi ajankohtana (*kuntoutustapahtumapäivä*), jona hakemus tehtiin tai jona hakijan kuntoutustarve on viimeistään selvitettävä kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain (610/1991) 6 §:n mukaan; jos työntekijä jo saa työkyvyttömyyseläkettä, edellytetään, että tulevan ajan ansiot ovat vähintään edellä mainitun rajamäärän suuruiset tai että eläkkeessä on otettu huomioon 6 a ja 6 b §:n mukainen tuleva aika sellaisena kuin lainkohdat ovat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2004; kuntoutustapahtumapäivä on kuitenkin kuntoutustoimenpidettä edeltävä päivä, jos kuntoutusta haetaan kuntoutustoimenpiteen jo alettua, tai sairausloman ensimmäinen päivä, jos hakija on jäänyt sairauslomalle työsuhteessa ollessaan ja kuntoutustarve oli olemassa jo sairausloman alkaessa.

5 §

Eläkettä karttuu vuodessa tämän lain alaisista kunkin vuoden eläkkeen perusteena olevista työansioista:

1) 1,5 prosenttia sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 53 vuotta, ja niistä eläkkeen perusteena olevista työansioista, jotka eläkkeensaaja on saanut 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaisen työkyvyttömyys-, työttömyys- tai vanhuuseläkkeen tai maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeen, luopumiskorvauksen tai luopumistuen, taikka niitä vastaavan ulkomailta maksettavan eläkkeen aikana sekä 6 a §:ssä tarkoitettua eläkkeen perusteesta; siten kuin 7 e §:n 1 momentissa säädetään;

Ajalta, jolta työntekijä on saanut työkyvyttömyyseläkettä, eläkettä karttuu työkyvyttömyyden alkamisvuoden alusta eläkkeen päättämiskuukauden loppuun 7 c §:ssä tarkoitetun tule-

van ajan ansion perusteella, siten kuin 7 e §:n 1 momentissa säädetään.

5 b §

Jos eläkkeensaajan työkyky on siinä määrin palautunut, ettei hän enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä, työkyvyttömyyseläke lakkautetaan työkyvyn palautumista seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien. Työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen voidaan keskeyttää tai lakkauttaa, jos eläkkeensaaja on ansiotyössä. Kuntoutusraha lakkautetaan, jos sen saaja on ilman pätevää syytä kieltäytynyt ammatillisesta kuntoutuksesta tai hän ilman pätevää syytä on keskeyttänyt tällaisen kuntoutuksen.

Eläkkeensaajan työkyvyn muuttumista tai palautumista arvioitaessa taikka työkyvyttömyyseläkkeen keskeyttämistä harkittaessa otetaan huomioon hänen työansioissaan tapahtuneet muutokset. Osatyökyvyttömyyseläkkeeseen ei ole oikeutta aikana, jolloin työansiot ovat enemmän kuin 60 prosenttia työkyvyttömyyden alkamista edeltävästä vakiintuneesta keskiansiosta eikä täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen aikana, jolloin työansiot ovat enemmän kuin 40 prosenttia mainitusta keskiansiosta eikä ansiorajan ylitys ole tilapäistä.

Jos työansioita on vähintään 40 mutta enintään 60 prosenttia 5 momentissa mainitusta keskiansiosta, eläke tarkistetaan osatyökyvyttömyyseläkkeeksi. Jos työansioita on yli 60 prosenttia mainitusta keskiansiosta, työkyvyttömyyseläke lakkautetaan tai sen maksaminen keskeytetään.

Työkyvyttömyyseläke tarkistetaan, keskeytetään tai lakkautetaan eläkkeensaajan hakemuksesta tai eläkelaitoksen aloitteesta edellä 1 ja 3—6 momentissa säädetyin edellytyksin. Eläkettä ei kuitenkaan tarkisteta, keskeytetä tai lakkauteta pitemmältä ajalta kuin eläkkeensaajan tarkistus-hakemusta tai eläkelaitoksen tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä lähinnä seuraavaa kalenterikuukautta edeltävän vuoden ajalta. Jos sellainen työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, jonka maksaminen on keskeytetty, eläke lakkautetaan keskeyttämisaikankohdasta lukien.

Jos työkyvyttömyyseläke lakkautetaan tai kuntoutustuki päättyy, eläkettä voidaan työhön paluun tukemiseksi jatkaa osatyökyvyttömyyseläkkeen suuruisena kuntoutustukena vuotta lyhyemmältäkin ajalta. Osatyökyvyttömyyseläke voidaan maksaa täytenä eläkkeenä 4 h §:ssä taroitettun kuntoutuksen ajalta.

5 c §

Osa-aikaeläkkeen määrä on, jollei 2 ja 3 momentista muuta johdu, 50 prosenttia 4 f §:n 3 momentin mukaan määritellyn vakiintuneen ansiotulon ja 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien tai eläkesäännön piiriin kuuluvasta osa-aikaisesta ansiotyöstä saadun ansiotulon erotuksesta.

Jos työntekijällä on oikeus saada osa-aikaeläkettä myös muun 8 §:n 4 momentissa tarkoitettun lain tai eläkesäännön perusteella, tämän lain mukainen osa-aikaeläke on sama suhteellinen osuus 1 momentissa tarkoitettua määrästä kuin tämän lain mukaan vakuutettujen työansioiden osuus on vakiintuneessa ansiossa huomioon otetuista niiden lakien mukaisista työansioista, joiden perusteella osa-aikaeläke myönnetään.

Osa-aikaeläkkeen enimmäismäärä on 75 prosenttia siitä 8 §:n mukaisesti yhteensovitusta eläkkeestä, joka työntekijälle on karttunut 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien tai eläkesääntöjen sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan osa-aikaeläkkeen alkamisajankohtaan mennessä. Jos työntekijällä on oikeus saada osa-aikaeläkettä myös muun lain tai eläkesäännön mukaan ja tässä tarkoitettu raja vähentää osa-aikaeläkettä, vähennys tehdään näiden lakien ja sääntöjen kesken vakiintuneessa ansiotulossa huomioon otettujen työansioiden suhteessa.

— — — — —

Eläkkeeseen oikeuttavat ansiot

6 §

Eläkkeeseen oikeuttavat 1 §:n mukaan vakuutettavat työansiot, jotka työntekijä on ansainnut

18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta 68 vuoden iän täyttämiskauden loppuun mennessä. Eläkkeeseen eivät kuitenkaan oikeuta työkyvyttömyyden alkamisvuoden työansiot, jos työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä tuleva aika on luettu eläkkeeseen oikeuttavaksi siten kuin 7 c §:ssä säädetään.

6 a §

Eläkkeeseen oikeuttavat myös ne jäljempänä 1—9 kohdassa mainitut etuudet, jotka työntekijä on saanut 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta eläketapahtumaa edeltävän vuoden loppuun mennessä. Edellytyksenä on, että työntekijällä on ennen eläketapahtumavuoden alkua 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua työansioita vähintään 12 566,70 euroa. Etuudet eivät kuitenkaan oikeuta eläkkeeseen siltä ajalta, jolta työntekijä on saanut 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaisista muuta kuin perhe-eläkettä.

Tässä pykälässä tarkoitettu eläkeoikeus määräytyy etuuksien perusteena olevien työ- ja ansiotulojen mukaan seuraavasti:

- 1) äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahan perusteena oleva sairausvakuutuslain (364/1963) mukainen työtulo;
- 2) vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaisen vuorottelukorvauksen perusteena oleva ansio;
- 3) työttömyysturvalain mukaisen ansioon suhteutetun päivärahan perusteena oleva ansio edellyttäen, että päivärahaa on saatu joko työttömyysturvalaissa tarkoitettuna palkansaajana tai mainitun lain 1 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuna yrittäjänä, siltä osin kuin päivärahaa on saatu ennen 63 vuoden iän täyttämistä;
- 4) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaisen ansiotuen perusteena oleva ansio;
- 5) työttömyysturvalain 10 luvussa tarkoitettun koulutuspäivärahan perusteena oleva ansio;
- 6) aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaisen aikuiskoulutustuen perusteena oleva ansio;

7) työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön taikka kuntoutusrahalain (611/1991) mukaisen kuntoutusrahan tai tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella myönnetyn ansionmenetyskorvauksen perusteena oleva työansio siltä ajalta, jolta etuus on maksettu työntekijälle, ei kuitenkaan, jos kuntoutusraha on maksettu eläkkeen lisänä;

8) sairauspäivärahan ja erityishoitorahan perusteena oleva sairausvakuutuslaissa tarkoitettu työtulo siltä ajalta, jolta etuus on maksettu työntekijälle;

9) tapaturma-, liikenne- tai sotilastapaturmavakuutusta koskevien säännösten mukaisen ansionmenetyskorvauksen perusteena oleva työansio siltä ajalta, jolta päiväraha on maksettu työntekijälle, jos työntekijälle ei makseta sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa tämän ansionmenetyskorvauksen vuoksi.

Siltä ajalta, jolta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu etuus on maksettu työntekijälle, eläkkeen perusteena on mainitun etuuden perusteena oleva työtulo korotettuna kertoimella 1,17. Ajalta, jolta etuus on maksettu työnantajalle, eläkkeen perusteena on mainitun etuuden perusteena oleva työtulo muunnettuna kertoimella 0,17. Jos kuitenkin etuus on ansiotulojen puuttumisen tai niiden vähäisyyden vuoksi maksettu vähimmäispäivärahan suuruisena, eläkkeen perusteena on 523,61 euroa kuukaudessa. Jos etuus on työhön paluun vuoksi maksettu vähimmäispäivärahan suuruisena, etuuden perusteena on työntekijälle maksetun vähimmäispäivärahan määrä.

Eläkkeen perusteena on 75 prosenttia 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen etuuden perusteena olevasta ansiosta ja 65 prosenttia 4—9 kohdassa tarkoitettujen etuuden perusteena olevasta ansiosta tai työtulosta.

7 §

Eläkkeen perusteena olevaa työansiota määrittäessä otetaan huomioon palkka tai muu vastike, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan eläkkeen perusteena olevaan työansioon kuulu-

vaksi myös silloin, kun sen suorittaa työntekijälle työnantajan sijasta konkurssipesä, palkkaturvalaissa (866/1998) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomainen tai muu maksaja (*sijaismaksaja*).

Jos työstä suoritettava vastike on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi

1) yleisöltä saatavilla palvelurahoilla tai vapaaehtoisilla lahjoilla;

2) vakuutuskassalaissa tarkoitettua sairauskassan maksamalla päivarahalla, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehto- tai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta, tai;

3) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaisella yksityisen hoidon tuella tai muulla valtion tai kunnan maksamalla tuella,

myös tällainen tulo luetaan eläkkeen perusteena olevaan työansioon.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna vastikkeena työstä ei pidetä muun muassa:

1) työnantajalta saatua henkilökuntaetua;

2) korkoetua työsuhteen perusteella saadusta lainasta;

3) etua työsuhteeseen perustuvasta oikeudesta merkitä yhteisön osakkeita tai osuuksia käypää alempaan hintaan, jos etu on henkilöstön enemmistön käytettävissä;

4) tuloverolain 66 §:ssä tarkoitettua työsuhdeoption käyttämisestä syntyvää etua tai sellaista työsuhteeseen perustuvaa suoritusta, joka määräytyy yhtiön osakkeen arvon muutoksen perusteella;

5) työmatkasta saatua päivärahaa tai muuta kustannusten korvausta;

6) työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 14 §:n 1 momentissa tarkoitettua odotusajan palkkaa;

7) työsopimuksen päättämisestä maksettavaa korvausta tai muuta vahingonkorvausta;

8) henkilöstörahastolaissa (814/1989) tarkoitettuja voittopalkkioeriä, jotka on siirretty henkilöstörahastoon tai nostettu käteisenä tai henkilöstörahastosta nostettua rahasto-osuutta;

9) eriä, jotka maksetaan työntekijälle yhtiökokouksen päätöksen perusteella voitonjakona tai käteisenä voittopalkkiona edellyttäen, että käteinen voittopalkkio maksetaan koko henki-

löstölle eikä sillä pyritä korvaamaan työehtosopimuksen tai työsopimuksen edellyttämää palkkausjärjestelmää ja että käteisen voittopalkkion määräytymisperusteet ovat henkilöstörahastolain 2 §:n 2 momentin mukaiset ja että yhtiön vapaan pääoman määrä on suurempi kuin yhtiökokouksessa päätettävän käteisen voittopalkkion ja osakkeenomistajille maksettavien osinkojen yhteismäärä; eikä

10) yhtiön osakkaan nostamaa voitto-osuutta tai osinkoa.

Edellä 3 momentin 9 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa edellytetään lisäksi, että voittopalkkion maksamisesta ei ole tehty työnantajaa velvoittavaa sopimusta ja että omistajat tekevät sitovan päätöksen käteisen voittopalkkion maksamisesta yhtiökokouksessa tilikauden päättyttyä ja että voittopalkkiot maksetaan tämän jälkeen. Lisäksi edellytyksenä on, että asia käsitellään yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (725/1978) mukaisella tai muulla vastaavalla tavalla.

Kun työntekijä lähetetään Suomesta ulkomaille työskentelemään tai kun hänet otetaan ulkomailta suomalaisen työnantajan palvelukseen siten, että hän tulee tämän lain soveltamispiiriin, eläkkeen perusteena olevana työansiona on 1—4 momentista säädetystä poiketen pidettävä sitä palkkaa, jota vastaavasta työstä Suomessa olisi maksettava. Jos vastaavaa työtä Suomessa ei ole, työansiona pidetään sitä palkkaa, jonka muutoin voidaan katsoa vastaavan sanottua työtä.

7 a §

Eläkettä laskettaessa kunkin vuoden työansiosta vähennetään määrä, joka vastaa sanotulle vuodelle vahvistettua 12 b §:ssä tarkoitettua työntekijäin eläkemaksuprosenttia tai 53 vuotta täyttäneiden osalta korotettua maksua.

7 c §

Työkyvyttömyyseläkettä määrittäessä luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös aika sen kalenterivuoden alusta, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 63 vuotta (*tuleva*

aika). Edellytyksenä on kuitenkin, että työntekijällä on työkyvyttömyyden alkamisvuotta edeltäneen kymmenen kalenterivuoden aikana 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaisia työansioita vähintään 12 566,70 euroa.

Tulevan ajan eläkkeen perusteena oleva työansio (*tulevan ajan ansio*) määrätään niiden 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaisten työansioiden perusteella, jotka työntekijällä on ollut työkyvyttömyyden alkamisvuotta edeltäneiden viiden kalenterivuoden aikana (*tarkastelu aika*). Tulevan ajan ansiota määrittäessä vuosityöansiot tarkistetaan 7 b §:n mukaisesti. Tulevan ajan ansio on tarkasteluaikana saatujen, näin tarkistettujen työansioiden summa jaettuna kuudellakymmenellä.

Jos työntekijä on tarkasteluaikana saanut työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea tai työttömyysturvalain peruspäivärahan suuruista työvoimapolitiittista koulutustukea tai koulutuspäivärahaa tai julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista perustukea, otetaan tulevan ajan ansiota määrittäessä työansiona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta mainittua etuutta on suoritettu. Vastaavalla tavalla otetaan huomioon myös sairausvakuutuslain mukainen päiväraha, jos se on myönnetty työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan suuruksena.

7 d §

Sen estämättä, mitä 7 c §:n 2 momentissa säädetään, tulevan ajan ansiota määrittäessä otetaan huomioon myös työkyvyttömyyden alkamisvuoden ansiot sen kuukauden loppuun asti, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, jos

Jos työntekijä on tullut työkyvyttömäksi ennen sen kalenterivuoden päättymistä, jona hän täyttää 23 vuotta, tarkastelu aika on sen estämättä, mitä 7 c §:n 2 momentissa säädetään, 18 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alkamisen ja sen kuukauden, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, päättymisen välinen aika. Tällöin tulevan ajan ansio on tänä tarkasteluaikana saatujen, 7 b §:n mukaan tarkistettujen työansioiden

den summa jaettuna samaan ajanjaksoon sisältyvien kuukausien lukumäärällä.

Tämän lain alainen tulevan ajan ansio on sama suhteellinen osuus 7 c §:n 2—4 ja 6 momentissa sekä edellä 1 ja 2 momentissa määritellystä tulevan ajan ansioiden yhteismäärästä kuin mikä tämän lain alaisten työansioiden osuus on 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien ja eläkesäännön mukaisten ansioiden yhteismäärästä 7 c §:n 2 momentin sekä edellä 2 momentin mukaisena tarkasteluaikana.

— — — — —

7 e §

Jos työkyvyttömyyseläkettä saaneelle työntekijälle myöhemmin on suoritettava vanhuuden tai uuden työkyvyttömyyden perusteella eläkettä, eläkkeeseen oikeuttavaksi lasketaan myös aika, jolta hänellä oli oikeus saada aikaisempaa eläkettä. Eläkkeeseen oikeuttavaksi ei kuitenkaan lasketa aikaa, jolta 5 b §:n 5 momentin mukaan ei ole oikeutta eläkkeeseen. Määrättäessä tämän lain mukaista eläkettä työkyvyttömyyseläkkeen ajalta käytetään perusteena sitä suhteellista osuutta tulevan ajan ansiosta, joka vastaa tämän lain mukaan vakuutettujen työansioiden määrää 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien tai eläkesäännön mukaisten työansioiden yhteismäärästä.

Jos työkyvyttömyyseläkettä saaneelle työntekijälle myöhemmin on suoritettava eläkettä sellaisen uuden työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin aikaisemman eläkkeen päättymisestä on kulunut kaksi vuotta, tai jos eläke myönnetään saman sairauden, vian tai vamman perusteella kuin aikaisempi eläke, uusi eläke määrätään samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke. Jos vanhuuseläke alkaa ennen kuin työkyvyttömyyseläkkeen päättymisestä on kulunut kaksi vuotta, vanhuuseläke määrätään samojen perusteiden mukaan kuin työkyvyttömyyseläke.

— — — — —

Perhe-eläkkeen määrä

7 i §

Perhe-eläke määrätään edunjäätäjän tämän lain vähimmäisehtojen mukaisen vanhuuseläkkeen tai täyden työkyvyttömyyseläkkeen perusteella, jota hän sai kuollessaan. Tällöin edunjättäjän vanhuuseläkkeessä ei oteta huomioon 7 h §:n mukaista eläkkeen muuntoa. Jos edunjättäjän saama eläke oli sellainen työttömyyseläke tai 4 c §:n 9 momentissa tarkoitettu työkyvyttömyyseläke, johon ei ollut lisätty 4 c §:n 3 momentissa tarkoitettua tulevan ajan eläkkeenosaa, tämä eläkkeenos lisätään perhe-eläkkeen perusteeksi laskettavaan edunjättäjän eläkkeeseen. Niin ikään perhe-eläkkeen perusteeksi laskettavaan edunjättäjän eläkkeeseen lisätään edunjättäjän eläkkeellä ollessa ansaitsema uusi eläke. Jollei edunjättäjä saanut ensimmäisessä virkkeessä mainittua eläkettä, edunjättäjän eläke lasketaan siten kuin se olisi laskettu, jos hän olisi kuolinpäivänään tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi, jollei edunsaaja muuta selvitä.

— — — — —

8 §

— — — — —

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, eläkkeitä yhteensovitettaessa ei oteta huomioon tapaturmavakuutuslakiin (608/1948), liikennevakuutuslakiin (279/1959) sotilasvammalakiin (404/1948) tai sotilastapaturmalakiin (1211/1990) perustuvaa sellaista korvausta, jota työntekijä on saanut vähintään kolmen vuoden ajan välittömästi ennen eläketapahtumaa, siltä osin kuin korvaus ei ylitä eläketapahtumaa edeltänyttä tasoa vastaavaa korvausta eikä tällaiseen korvaukseen perustuvaa perhe-eläkettä. Uutena eläketapahtumana ei tällöin pidetä työttömyyseläkkeen muuttumista työkyvyttömyyseläkkeeksi, osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen muuttumista työttömyyseläkkeeksi, työkyvyttömyyseläkkeen muuttumista vanhuuseläkkeeksi eikä oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen. Niin ikään ei oteta eläkkeitä yhteen sovitettaessa huomioon sellaista sotilasvammalain mukaista kor-

vausta, joka perustuu vuosien 1939—1945 sodissa saatuun vammaan.

8 d §

Eläkesovituksessa vähennetään 7 i ja 8 §:n mukaisesti määrättyä leskeneläkettä, jos lesken 8 c §:ssä tarkoitetut ansiotyöhön perustuvat eläkkeet ylittävät eläkesovitusperusteen. Eläkesovitusperuste on 649,69 euroa kuukaudessa, jos edunjättäjän 7 i §:n 1 momentin mukaisesti laskettu eläke ja 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien tai eläkesääntöjen mukaiset eläkkeet taikka niihin verrattavat työ- tai virkasuhteeseen perustuvat eläkkeet yhteensä ylittävät sanotun rahamäärän. Eläkesovitusperuste on sanottujen eläkkeiden yhteismäärän suuruinen, jos yhteismäärä ylittää 324,77 euroa ja on enintään 649,69 euroa. Muussa tapauksessa eläkesovitusperuste on 324,77 euroa.

10 a §

Eläkelaitoksen on asianomaisen työnantajan hakemuksesta annettava päätös siitä, onko työntekijälle maksettava palkka tai muu vastike sellaista 7 §:ssä tarkoitettua, eläkettä kartuttavaa työansiota, joka on vakuutettava tämän lain mukaan. Lisäksi eläkelaitoksen on työnantajan hakemuksesta annettava päätös siitä, miltä ajalta työntekijän työansiot on vakuutettava tämän lain mukaan.

10 c §

Työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden sekä muiden lääketieteellisiä kysymyksiä sisältävien asioiden valmisteluun eläkelaitoksessa on osallistuttava yhden tai useamman laillistetun lääkärin. Eläkelaitoksen lääkäri voi merkitä kannanottonsa asiakirjoihin noudattamatta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 §:ssä säädettyjä lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja koskevia muotovaatimuksia.

10 d §

Eläkelaitos, jossa työntekijän 8 §:n 4 momentin 1, 2 tai 10—13 kohdassa mainitun lain (*yksityisten alojen eläkelait*) mukainen vähimmäisehdot täyttävä eläketurva oli järjestetty eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa, käsittelee ja ratkaisee eläkehakemuksen, joka koskee edellä tarkoitetun lain mukaista vähimmäisehdot täyttävää eläketurvaa. Tämä eläkelaitos (*yksityisten alojen eläkelaitos*) hoitaa myös kyseisten lakien mukaisen eläkkeen maksamisen ja eläkkeeseen liittyvät eläkelaitoksen muut tehtävät, jollei 3 momentissa tarkoitetun viimeisen eläkelaitoksen tehtävistä muuta seuraa. Tämä eläkelaitos käsittelee ja ratkaisee myös 6 a §:ssä mainitun etuuden perusteella karttuneen eläkkeen, jollei 3 momentissa tarkoitetun viimeisen eläkelaitoksen tehtävistä muuta seuraa.

12 §

Eläkelaitosten keskinäinen vastuu eläkkeistä ja kuntoutusrahasta määräytyy sekä eläkkeistä ja kuntoutusrahasta eläkelaitoksille aiheutuvat kulut jaetaan eläkelaitosten kesken, mikäli eläkelaitokset eivät ole toisin sopineet, seuraavasti:

2) sellaisesta työkyvyttömyyseläkkeestä, joka on myönnetty 7 c ja 7 d §:ää soveltaen, näihin eläkkeisiin luettuna myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa ja merimieseläkelain 3 a §:n 4 momentissa tarkoitettu, mainitun lain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa, mutta ei 4 j §:n mukaista korotusta eikä 9 §:n perusteella eläkkeen alkamisen jälkeen annettuja korotuksia eikä 7 g §:n mukaista korotusta eikä jäljempänä 6 kohdassa mainittua eläkkeen osaa, sekä siitä kuntoutusrahasta, joka vastaa 7 c ja 7 d §:ää soveltaen myönnetystä työkyvyttömyyseläkkeestä edellä mainitulla tavalla määräytävää eläkettä, vastaa kukin eläkelaitos, jonka toimintapiiriin työntekijä kuului 7 c §:ssä tarkoitetun tarkasteluajan kahtena viimeisenä kalenterivuotena, samassa suhteessa kuin mikä on kyseisessä eläkelaitoksessa vakuutettujen tämän lain alaisten 7 c §:n mukaisten työansioi-

den osuus vastaavien 8 §:n 4 momentissa mainittujen eläkelakien mukaisten työansioden sekä 6 a §:ssä ja 7 c §:n 4 momentissa tarkoitettujen työ- ja ansiotulojen yhteismäärästä mainittuina kalenterivuosina, mikäli 8 §:n 4 momentin 1, 2, 12 ja 13 kohdissa mainittujen eläkelakien mukaisten työansioden yhteismäärä on vähintään 12 566,70 euroa; lisäksi eläkelaitos on vastuussa siitä työkyvyttömyyseläkkeen tai kuntoutusrahan määrästä, joka ministeriön vahvistamien tai antamien perusteiden mukaan on erikseen siirretty eläkelaitoksen vastuulla olevaan eläkkeen osaan 12 a §:n 5 momentin mukaisesti; lisäksi sellaisesta työttömyyseläkkeestä, joka on myönnetty 7 c ja 7 d §:ää soveltaen, näihin eläkkeisiin luettuna myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa ja merimieseläkelain 3 a §:n 4 momentissa tarkoitettu, mainitun lain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa, mutta ei 9 §:n perusteella eläkkeen alkamisen jälkeen annettuja korotuksia, vastaa yksin se eläkelaitos, jonka toimintapiiriin työntekijä kuului 31 päivänä joulukuuta 2004 voimassa olleen työntekijäin eläkelain 6 a §:ssä tarkoitettun työsuhteen perusteella soveltaen tuona ajankohtana voimassa olevaa lakia;

4) muista vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeistä lukuun ottamatta lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 9 §:n 1 momentin 2 kohdan ja merimieseläkelain 3 a §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti maksettavaa määrää samoin kuin eläkkeiden ja kuntoutusrahan siitä määrästä, joka ylittää 1—3 kohdan mukaiset määrät, perhe-eläkkeestä, osaaika-eläkkeestä sekä maksujen tai rahastojen laskuperusteiden yleisestä muutoksesta samoin kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista siirroista johtuvista kustannuksista ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 9 §:n 1 momentin 3 kohdassa sekä merimieseläkelain 3 a §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista sannotuihin lakeihin perustuvan eläketurvan aiheuttamien kulujen osuudesta vastaavat eläkelaitokset yhteisesti ministeriön eri kululajeja varten antamien perusteiden mukaisesti; eläk-

keen ja kuntoutusrahan määrässä ei kuitenkaan oteta huomioon jäljempänä 6 kohdassa tarkoitettua eläkkeen osaa;

5) Eläketurvakeskuksen kustannuksista vastaavat eläkelaitokset yhteisesti tämän lain alaisen toimintansa laajuuden mukaisessa suhteessa; sekä

6) edellä 6 a §:ssä mainittujen etuuksien perusteella karttuneesta eläkkeen osasta aiheutuvasta kustannuksesta vastaavat 8 §:n 4 momentissa mainittujen eläkelakien ja eläkesäännön mukaista eläketurvaa hoitavat eläkelaitokset yhteisesti eläkelaitoksessa vakuutettujen työansioden mukaisessa suhteessa sosiaali- ja terveysministeriön Eläketurvakeskuksen esityksestä vahvistamien perusteiden mukaisesti.

12 a §

Vakuutusyhtiöiden ja eläkekassojen maksettava osuus 12 §:n 1 momentin 4—6 kohdassa sekä 4 momentissa tarkoitetuista kuluista otetaan huomioon vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan eläkevakuutuksen maksun suuruutta määrättäessä. Sosiaali- ja terveysministeriön asettamin ehdoin ja vahvistamin perustein voidaan kuitenkin käyttää myös ennakolta rahastoivaa menetelmää mainittujen kulujen suorittamista varten. Sama koskee myös eläkesäätiön eläkevastuun laske- mista.

12 b §

Työntekijäin eläkemaksu on kolme prosenttia lisättynä puolella siitä prosenttimäärästä, jolla tämän lain vähimmäisehtojen mukaisen vakuutuksen keskimääräinen vakuutusmaksu ilman 53 vuotta täyttäneiden korotettua maksua prosentteina palkasta ylittää luvun 18,2. Työntekijäin eläkemaksu 53 vuoden iän täyttämisestä lukien on edellä tarkoitettu työntekijäin eläkemaksu kerrottuna luvulla 19/15. Sosiaali- ja terveysministeriö antaa vuosittain päätökset sovellettavista työntekijäin eläkemaksuprosenteista.

12 c §

Tämän lain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille, merimieseläkelaisissa tarkoitettulle merimieseläkekassalle sekä kunnallisissa eläkelaisissa tarkoitettulle kunnalliselle eläkelaitokselle ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain mukaista toimintaa harjoittavalle kirkon keskusrahastolle työttömyys- ja koulutusajan huomioon ottamisesta aiheutuvan vastuun ja kulujen peittämiseksi tulee työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettun työttömyysvakuutusrahaston suorittaa vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa määräajassa Eläketurvakeskukselle vakuutusmaksu, jonka suuruuden sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa siten, että se arvion mukaan vastaa 75 prosenttia siitä määrästä, joka saataisiin, jos 6 a §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen etuuksien perusteena olevista työ- ja ansiotuloista suoritettaisiin tämän lain mukaista keskimääräistä vakuutusmaksua vastaava maksu, ja 65 prosenttia siitä määrästä, joka saataisiin, jos 6 a §:n 1 momentin 4—6 kohdassa tarkoitettujen etuuksien perusteena olevista työ- ja ansiotuloista suoritettaisiin tämän lain mukaista keskimääräistä vakuutusmaksua vastaava maksu. Keskimääräisessä vakuutusmaksussa ei tällöin oteta huomioon 53 vuotta täyttäneiden työntekijöiden korotettua maksua. Eläketurvakeskuksen ja työttömyysvakuutusrahaston yhteisestä esityksestä sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä suoritettavaksi edellä sanotun vakuutusmaksun ennakkoa.

Vakuutusmaksuna 1 momentin mukaan saatut varat Eläketurvakeskus hyvittää 1 momentissa mainituille eläkelaitoksille eläkelaitoksessa vakuutettujen työansioden suhteessa sosiaali- ja terveysministeriön Eläketurvakeskuksen esityksestä vahvistamien perusteiden mukaan.

12 d §

Jos yksityisten alojen eläkelaitos on 10 d §:n 2 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut 8 §:n 4 momentin 3, 4, 7 tai 8 kohdassa mainitun lain tai vastaavan perhe-eläketurvan mukaista eläkettä tai jos

10 d §:n 3 momentissa tarkoitettu julkisten alojen eläkelaitos on viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut 8 §:n 4 momentin 1, 2 tai 10—13 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä, Eläketurvakeskus selvittää kustannukset eläkelaitosten välillä, perii eläkelaitokselta tai hyvittää eläkelaitokselle nämä eläkekustannukset korkoineen viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Tätä varten voidaan suorittaa myös ennakkoa. Eläkekustannukset peritään ja hyvitetään siten kuin Eläketurvakeskus ja julkisten alojen eläkelaitokset asiasta erikseen tarkemmin sopivat.

13 b §

Jolleivät tässä pykälässä tarkoitettun luottovakuutusliikkeen varat riitä kattamaan liikkeestä Eläketurvakeskukselle aiheutuneita kuluja, eläkelaitokset vastaavat puuttuvasta määrästä yhteisesti 31 päivään joulukuuta 2005 saakka ja kulut otetaan huomioon tämän lain 12 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisissa kuluissa. Kustannukset jaetaan eläkelaitosten kesken tämän lain vähimmäisehtojen mukaista vakuutusta koskevan toiminnan laajuuden mukaisessa suhteessa sosiaali- ja terveysministeriön antamien 12 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen perusteiden mukaisesti. Vastaavasti menetellään, mikäli luottovakuutusliike tuottaa ylijäämää.

17 a §

Eläketurvakeskuksella on 1 momentin johdantokappaleessa tarkoitettulla tavalla lisäksi oikeus saada:

1) eläkkeen laskemista varten tiedot työntekijöille myönnettyistä 6 a §:ssä ja 7 c §:n 4 momentissa tarkoitetuista etuuksista näiden etuuksien myöntäjiltä; tiedot on annettava Eläketurvakeskukselle sen määräämällä tavalla kultakin kalenterivuodelta seuraavan vuoden toukokuun loppuun tai muuhun Eläketurvakeskuksen kanssa sovittuun ajankohtaan mennessä;

17 b §

— — — — —
Työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle työkykynsä palautumisesta, ryhtymisestä ansiotyöhön ja kuntoutuksen keskeytymisestä.
— — — — —

19 b §

— — — — —
Jos vanhuuseläke tai täysi työkyvyttömyyseläke on ennen tämän lain 8 tai 8 a §:n mukaista yhteensovittua pienempi kuin 12,72 euroa kuukaudessa, eläkelaitos voi maksaa eläkkeen kertasuorituksena. Jos eläkelaitos maksaa työkyvyttömyyseläkkeen kertasuorituksena, se maksaa samalla kertasuorituksena myös työkyvyttömyyseläkkeen jälkeen myönnettävän vanhuuseläkkeen. Niin ikään eläkelaitos voi maksaa kertasuorituksena mainittua rahamäärää pienemmän perhe-eläkkeen tai eläkkeen, joka sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuihin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 perusteella maksetaan Suomesta lapselle niiden etuuksien, joihin lapsella olisi oikeus Suomesta, ja lapsen asuinmaan myöntämien etuuksien erotuksena. Kertasuoritus lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.
— — — — —

19 c §

— — — — —
Jos työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai koulutuspäivärahaa taikka julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta mak-

settua työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen, koulutustuen tai koulutuspäivärahan määrää.

Jos työntekijä on väliaikaisesti saanut Kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään 21 §:ssä tarkoitettua valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on suoritettava takautuva eläke Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa Kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman eläkkeen määrää. Samoin voidaan menettellä, jos eläkelaitos jatkaa 21 §:ssä tarkoitettua valituksen johdosta myönnettäviä kuntoutustukea takautuvasti tai silloin, kun työntekijä on saanut kansaneläkelain mukaista eläkettä samalta ajalta, jolta eläkelaitos 21 d §:n 2 momentin mukaisesti oikaisee aikaisemman päätöksen tai muutoin tarkistaa myönnetyn eläkkeen määrän tai oikaisupäätöksen jälkeen myöntää kuntoutustuelle jatkoa takautuvasti.

— — — — —
Jos henkilölle myönnetään vanhuuseläke takautuvasti samalle ajalle, jolta hän on saanut sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, maksetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun päivärahan määrää.

Eläke maksetaan 1—7 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työnantajalle, työttömyyskassalle, Kansaneläkelaitokselle, 4 momentissa tarkoitettulle toimielimelle, kunnalle, kuntayhtymälle tai sairausvakuutusrahastolle, kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva ilmoitus on tehty eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

19 d §

— — — — —
Etuuden korotusta, jonka määrä on pienempi kuin 5,39 euroa, ei makseta. Edellä mainittua rahamäärää tarkistetaan vuosittain 7 b §:ssä säädetyllä palkkakertoimella.
— — — — —

19 e §

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän:

- 1) osatyökyvyttömyyseläkkeen 4 §:n 3 momentissa ja 5 b §:n 1 momentissa mainitut; tai
- 2) ammatillisen kuntoutuksen 4 h §:n 1 ja 2 momentissa mainitut saamisen edellytykset.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ennakkopäätös on eläkelaitosta sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään yhdeksän kuukauden tai työnantajan ja työntekijän sopiman sitä pidemmän ajan kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitettu ennakkopäätös on eläkelaitosta sitova, jos kuntoutussuunnitelma toimitetaan eläkelaitokseen yhdeksän kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Ennakkopäätökseen saa hakea muutosta niin kuin 21 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005. Mitä 12 c §:n 2 momentissa säädetään, sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammi-kuuta 2007.

Mitä tämän lain 5 b §:n 5—8 momentissa säädetään oikeudesta työkyvyttömyyseläkkeeseen sekä työkyvyttömyyseläkkeen lakkauttamisesta, keskeyttämisestä tai tarkistamisesta, sovelletaan myös työkyvyttömyyseläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on ennen tämän lain voimaantuloa.

Mitä tämän lain 7 §:ssä säädetään eläkkeen perusteena olevista työansioista, sovelletaan myös eläkkeeseen, joka työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (634/2003) voimaantulosäännöksen 2, 5, 8 tai 9 momentin nojalla määrätään ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan.

Sen estämättä, mitä tämän lain 10 d §:n 2—5 momentissa säädetään, viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei sovelleta, jos järjestelyn piiriin kuuluvat eläkelaitokset soveltavat, toinen eläkelaitos ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevia säännöksiä ja toinen eläkelaitos vuoden 2005 alusta voimaan tulevia säännöksiä, elleivät eläkelaitokset sovi viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn noudattamisesta. Sama koskee tilannet-

ta, jossa yksityisten alojen eläkelaitos olisi viimeinen eläkelaitos ja työntekijä hakee työkyvyttömyyseläkettä, joka myönnetään tämän lain 4 §:n 6 momentin perusteella työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vähentämättömänä vanhuuseläkkeenä.

Sen estämättä, mitä 12 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään, 7 c §:ssä tarkoitettujen tarkasteluajan kahden viimeisen kalenterivuoden asemesta tarkasteluaikana on vuosi 2005, jos työkyvyttömyyseläkkeen eläketapahtuma on vuonna 2006.

Sen estämättä, mitä 13 b §:n 4 momentissa säädetään, Eläketurvakeskuksen saama tuotto hankkimiansa, 13 b §:n 5 momentissa tarkoitettua luottovakuutusyhtiön osakkeiden mahdollisesta myynnistä 31 päivän joulukuuta 2005 jälkeen palautetaan eläkelaitoksille ja otetaan huomioon työnantajan vakuutusmaksussa soveltuvin osin tämän lain voimaan tullessa voimassa olevien työntekijäin eläkelain periaatteiden mukaisesti.

Sen estämättä, mitä tämän lain 17 a §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetään, Eläketurvakeskuksella on oikeus saada tiedot ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevassa 6 a §:n 2 momentissa ja 7 f §:n 1 momentissa tarkoitetuista etuuksista.

Mitä tämän lain 17 b §:n 2 momentissa säädetään eläkkeensaajan ilmoitusvelvollisuudesta, sovelletaan myös työkyvyttömyyseläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on sattunut ennen tämän lain voimaantuloa, sekä yksilölliseen varhaiseläkkeeseen.

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, lain voimaan tullessa tai sen jälkeen sattuneen eläketapahtuman yhteydessä voidaan harkinnanvaraisesti tarkistaa ennen tämän lain voimaantuloa päättyneen tai työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (634/2003) voimaantulosäännöksen 5 momentin mukaan päätetyn työsuhteen eläkepalkka ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen 7 d §:n mukaan ja ennen vuotta 1996 päättyneen työsuhteen eläkepalkka työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (1482/1995) voimaantulosäännöksen 8 momentin mukaan.

Tämän lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa, 4 h §:n 1 momentin 2 kohdassa, 6 §:n 2 momentissa, 6 a §:n 2 momentissa, 7 c §:n 1 ja 4 momentissa, 8 d §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 mo-

mentin 2 kohdassa, 19 b §:n 5 momentissa ja 19 d §:n 4 momentissa säädettyt rahamäärät vastaavat 7 b §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työntekijäin eläkelain muuttamisesta 27 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (634/2003) voimaantulosäännöksen 1—3, 5, 8—10, 13—17, 20 ja 23 momentti seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005. Mitä 11 §:n 8 momentissa säädetään, sovelletaan kuitenkin 31 päivästä joulukuuta 2004 lukien. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tätä lakia sovelletaan eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma sattuu tämän lain tultua voimaan. Kuitenkin sellaiseen työkyvyttömyys-, työttömyys- ja perhe-eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on vuonna 2005, sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevia säännöksiä. Jos kuitenkin työntekijä on täyttänyt 63 vuotta ennen työkyvyttömyyden alkamista, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläke vähentämättömänä. Jos työntekijä täyttää 63 vuotta ennen sairausvakuutuslain 27 §:ssä säädetyn ensisijaisuusajan täyttymistä, työkyvyttömyyseläkkeen sijaan eläke lasketaan ja myönnetään vanhuuseläkkeenä 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta myös vuonna 2005. Jos työntekijä on 62-vuotias täyttäessään tämän lain 4 c §:ssä tarkoitetut työttömyyseläkkeen edellytykset vuonna 2005, hänelle myönnetään työttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläke vähentämättömänä siten kuin 5 a §:n 3 momentissa säädetään, jollei jäljempänä 8 momentista muuta johdu.

Tämän lain 1 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan siten, että työnantajan velvollisuus järjes-

tää tämän lain mukainen eläketurva alle 18-vuotiaalle työntekijälle päättyy 1 päivänä tammikuuta 2005. Saman momentin 2 kohtaa sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa 65 vuotta täyttäneeseen työntekijään, jonka työsuhde alkaa lain voimaan tullessa tai sen jälkeen. Jos työntekijä on täyttänyt tämän lain 11 §:ssä tarkoitetun lisäeläkejärjestelyn mukaisen 65 vuotta alemman eläkeiän ennen tämän lain voimaantuloa, lisäeläketurvan järjestäneen työnantajan velvollisuus järjestää tämän lain mukainen eläketurva päättyy työntekijän täytettyä 65 vuotta. Tämän lain 6 a §:ssä mainitun etuuden perusteella eläkettä karttuu tämän lain voimaantulosta lukien.

Jos edellä 4 momentissa tarkoitettu työsuhde jatkuu yhdenjaksoisena eläketapahtumaan saakka, muu kuin osa-aikaeläke lasketaan myös ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden työntekijäin eläkelain säännösten mukaan edellyttäen, että eläketapahtuma sattuu ennen vuotta 2012. Eläkettä määrättäessä työsuhteen ei katso- ta tällöin katkenneen 1 päivänä tammikuuta 2005. Eläkettä laskettaessa sovelletaan myös työntekijäin eläkelain 2, 5, 5 a, 6, 7, 7 c ja 7 d §:n sekä 9 §:n 2 momentin säännöksiä sellaisina kuin ne ovat voimassa ennen tämän lain voimaantuloa. Jos työsuhteesta näin laskettu eläke on suurempi kuin tämän lain mukaan laskettu

eläke, erotus lisätään tämän lain mukaan laskettuun eläkkeeseen.

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, sovelletaan työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (1482/1995) voimaantulosäännöksen 3 momentissa tarkoitettuun henkilöön työntekijäin eläkelain 5 §:n 1 momenttia sellaisena kuin se on voimassa mainitun lain voimaan tullessa. Mainittuun henkilöön ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (1263/1999) voimaantulosäännöksen 4 ja 5 momentissa tarkoitettuun henkilöön sovelletaan työntekijäin eläkelain 4 c §:n 3 momenttia sellaisena kuin se on voimassa viimeksi mainitun lain voimaan tullessa sekä työntekijäin eläkelain 5, 6, 6 a—6 c, 7, 7 a—7 d sekä 8 §:ää ja 12 §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 2 momenttia sellaisina kuin ne ovat voimassa ennen tämän lain voimaantuloa.

Sen estämättä, mitä tämän lain 4 f §:n 3 momentissa säädetään, jos osa-aikaeläkkeen eläketapahtuma on vuonna 2005, vakiintunut ansio määrätään ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan. Lisäksi ennen vuotta 1947 syntyneen työntekijän osa-aikaeläkkeeseen ja sen jälkeen myönnettävään vanhuuseläkkeeseen sovelletaan, mitä työntekijäin eläkelain 4 §:n 2 momentissa, 4 f §:n 1 momentin johdantokappaleessa, 4 g §:n 2 momentissa sekä 5 §:n 4 momentissa, sellaisina kuin ne ovat voimassa ennen tämän lain voimaantuloa, sekä 5 §:n 6 momentissa, sellaisena kuin se on voimassa 31 päivänä joulukuuta 2002, säädetään. Tällaisella työntekijällä on oikeus varhennettuun vanhuuseläkkeeseen 60 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Varhennusvähenys tehdään 65 vuoden iästä eläkkeen alkamiseen 5 a §:n 2 momentissa mainittujen varhennuskertoimien mukaisesti, sellaisena kuin se on voimassa ennen tämän lain voimaantuloa. Työntekijällä on kuitenkin oikeus saada vanhuuseläke vähentämättömänä 63 vuotta täytettyään. Jos kuitenkin työntekijä jatkaa osa-aikatyössä 65 vuotta täytettyään, osa-aikaeläke muuttuu samansuuruiseksi vanhuuseläkkeeksi 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta. Tällöin työansioista karttuu

eläkettä 1,5 prosenttia vuodessa 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alun ja 68 vuoden iän täyttämiskuukauden lopun välisenä aikana. Jos osa-aikatyöstä karttunut vanhuuseläke alkaa myöhemmin kuin 68 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, lykättyä eläkkeen osaa korotetaan siten kuin tämän lain 5 a §:n 1 momentissa säädetään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaisen osa-aikaeläkkeen, jonka eläketapahtuma on ennen tämän lain voimaantuloa, jälkeen myönnettävään eläkkeeseen.

Jos työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke on määrätty ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan, eläkkeen aikana saaduista ansioista karttuu uutta eläkettä sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, tämän lain 5 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti, ja näin karttunut eläke myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen tai työttömyyseläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi 65 vuoden iässä, tai jos työntekijä kuuluu työntekijäin eläkelain 11 §:n mukaisen lisäeläkejärjestelyn piiriin, jossa vanhuuseläkeikä on 65 vuotta alempi, lisäeläkejärjestelyn alemmassa eläkeiässä siten kuin tämän lain 4 §:n 6 momentissa säädetään.

Tämän lain 7 c—7 e §:ää sovelletaan eläketapahtumaan, joka sattuu 1 päivänä tammikuuta 2006 tai sen jälkeen. Jos eläketapahtuma sattuu vuosina 2006—2009, tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan vuoden 2004 työansiona huomioon vuosiansioksi muutettuna se eläkepalkka, jonka perusteella tulevan ajan eläkeosuus olisi laskettu, jos työntekijä olisi tullut työkyvyttömäksi 31 päivänä joulukuuta 2004, ja vuoden 2005 työansiot otetaan huomioon siten kuin tämän lain 7 c ja 7 d §:ssä säädetään. Tällöin myös tarkasteluaikana käytetään vastaavasti tulevan ajan ansion perusteena huomioon otettavien vuosien määrää. Jos eläketapahtuma sattuu vuonna 2010, otetaan vuoden 2005 työansiot huomioon siten kuin tämän lain 7 c, 7 d ja 7 e §:ssä säädetään ja tarkasteluaika määrätään vastaavasti vuosien 2005—2010 perusteella. Kuitenkin tämän lain 4 h §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ansioedellytystä määrättäessä

otetaan huomioon työansioita kuntoutustapahtumapäivää edeltävän viiden kalenterivuoden ajalta.

Tämän lain 7 g §:n mukainen korotus myönnetään myös työkyvyttömyyseläkkeeseen, jossa eläketapahtuma on sattunut ennen tämän lain voimaantuloa. Tällöin korotus myönnetään sen tämän lain 7 g §:ssä tarkoitettua korotusprosentin mukaisesti, joka vastaa työntekijän tai edunjättäjän ikää vuoden 2010 alussa. Korotus myönnetään tämän lain 8 tai 8 a §:n mukaan yhteensovitettuun eläkkeeseen. Jos perhe-eläke on määrätty ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan, korotus myönnetään tämän lain 8 tai 8 a §:n mukaan yhteensovitettuun perhe-eläkkeeseen, sellaisina kuin mainitut lainkohdat ovat voimassa ennen tämän lain voimaantuloa.

Jos eläkesovitus tulee tehtäväksi ensimmäisen kerran ennen vuotta 2004, käytetään tämän lain 8 d §:n 1 momentissa tarkoitettuna eläkesovitusperusteena vuonna 1990 649,69 euron asemesta 886,61 euroa, josta vähennetään 16,97 euroa kunakin seuraavana vuonna. Rahamäärät vastaavat 7 b §:ssä tarkoitettua palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Tämän lain 9 §:ää sovelletaan myös eläkkeeseen, jossa eläketapahtuma on sattunut ennen tämän lain voimaantuloa.

Edellä 5 ja 8 momentissa tarkoitettuja eläkeitä vuoteen 2011 saakka laskettaessa sovelletaan indeksia, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,5 ja hintatason muutoksen painokerroin 0,5. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa indeksin kalenterivuositain siten kuin työntekijäin eläkeasetuksen 9 §:ssä säädetään, sellaisena kuin se on voimassa ennen tämän lain voimaantuloa.

Oikeus saada tämän lain mukainen eläke 62 vuotta alemmassa iässä koskee myös 18 momentissa tarkoitetuista eläkejärjestelyistä tämän lain voimaan tullessa eläkkeellä jo olevia henkilöitä sekä henkilöitä, jotka ovat jatkaneet vakuutusta ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevan työntekijäin eläkelain 11 §:n 3 momentin mukaan.

Tämän lain 7 b ja 9 §:n voimaantulosta johtuva indeksitarkistuksen muutos otetaan huomioon työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentin toisen virkkeen edellyttämän kohtuusperiaatteen mukaisesti sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamissa työntekijäin eläkelain 11 §:n mukaisen vakuutuksen perusteissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) 5 §:n 2 ja 3 momentti ja 10 a §,
sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 2 ja 3 momentti laissa 635/2003 ja 10 a § laissa 927/1982, sekä
muutetaan 4 §:n 2 ja 4 momentti, 5 §:n 4 momentti, 6 §, 9 §:n 1 momentin 2—4 kohta, 9 a ja 13 a §,
sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 2 ja 4 momentti, 5 §:n 4 momentti, 6 §, 9 §:n 1 momentin 2—4 kohta ja 13 a § mainitussa laissa 635/2003 sekä 9 a § laissa 980/1993 ja

lisätään 9 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 635/2003, uusi 5 kohta seuraavasti:

4 §

Eläkkeen saamisen edellytyksenä on, että työntekijän palkka tai muu vastike tässä laissa tarkoitetusta työstä on kalenterivuodessa vähintään 723,60 euroa. Palkan katsotaan kohdistuvan siihen kalenterivuoteen, jona se on maksettu.

Työntekijäin eläkelain 4 c §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 4 f §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu viiden vuoden karttumisaika kuukausina lasketaan tämän lain alaisista työsuhteista saatujen 15 viimeksi kuluneen kalenterivuoden ansiotulojen perusteella jakamalla kalenterivuotena saatujen ansiotulojen määrä työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitulla rahamäärällä. Tällöin otetaan huomioon vain täydet kuukaudet, kuitenkin enintään niin monta kuukautta, että ne yhdessä työntekijäin eläkelain 4 c §:n 1 momentin 1 kohdassa tai 4 f §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen karttuma-aikojen kanssa ovat 12 kuukautta kalenterivuotta kohden.

5 §

Jos työntekijällä on oikeus eläkkeeseen kahden tai useamman työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaan, otetaan mainitun lain 6 a §:ssä tarkoitettujen etuuksien perusteena olevat työ- ja ansiotulot huomioon vain kertaalleen. Niistä karttuneen eläkkeen osan maksaa mainitun lain 10 d §:ssä tarkoitettu eläkelaitos.

6 §

Työansio, josta vakuutusmaksu on suoritettava, määräytyy työntekijäin eläkelain 7 §:n mukaisesti. Valtioneuvoston asetuksella voidaan kuitenkin erityisestä syystä päättää, että työansion määräytymisessä jollakin työalalla voidaan noudattaa myös muita määräämisperusteita.

9 §

Tässä laissa säädetystä eläketurvasta vastaavat 2 §:ssä tarkoitetut eläkelaitokset, sikäli kuin ne eivät ole toisin sopineet, seuraavasti:

2) sellaisesta työkyvyttömyyseläkkeestä, joka on myönnetty työntekijäin eläkelain 7 c ja 7 d §:ää soveltaen, näihin eläkkeisiin luettuna myös työntekijäin eläkelain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa ja merimieseläkelain 3 a §:n 4 momentissa tarkoitettu, mainitun lain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa, mutta ei työntekijäin eläkelain 4 j ja 7 g §:n mukaisia korotuksia eikä mainitun lain 9 §:n perusteella eläkkeen alkamisen jälkeen annettuja korotuksia eikä jäljempänä 5 kohdassa mainittua eläkkeen osaa, sekä siitä kuntoutusrahasta, joka vastaa työntekijäin eläkelain 7 c ja 7 d §:ää soveltaen myönnetystä työkyvyttömyyseläkkeestä edellä mainitulla tavalla määräytyvää eläkettä, vastaa kukin eläkelaitos, jonka toimintapiiriin työntekijä kuului työntekijäin eläkelain 7 c §:ssä tarkoitetun tarkasteluajan kahtena viimeisenä vuotena, samassa suhteessa kuin mikä on kyseisessä eläkelaitoksessa vakuutettujen tämän lain alaisen, työntekijäin eläkelain 7 c §:n mukaan määräytyvien työansioden osuus vastaavien mainitun lain 8 §:n 4 momentissa mainittujen eläkelakien mukaisten työansioden sekä työntekijäin eläkelain 6 a §:ssä ja 7 c §:n 4 momentissa tarkoitettujen työ- ja ansiotulojen yhteismäärästä mainittuina kalenterivuosina, mikäli työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1, 2, 12 ja 13 kohdassa mainittujen eläkelakien mukaisten työansioden yhteismäärä on vähintään 12 566,70 euroa; lisäksi eläkelaitos on vastuussa siitä eläkkeen tai kuntoutusrahan määrästä, joka ministeriön antamien perusteiden mukaan on erikseen siirretty eläkelaitoksen vastuulla olevaan eläkkeen osaan työntekijäin eläkelain 12 a §:n 5 momentin mukaisesti; lisäksi sellaisesta työttömyyseläkkeestä, joka on myönnetty työntekijäin eläkelain 7 c ja 7 d §:ää soveltaen, näihin eläkkeisiin luettuna myös työntekijäin

eläkelain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa ja merimieseläkelain 3 a §:n 4 momentissa tarkoitettu, mainitun lain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa, mutta ei 9 §:n perusteella eläkkeen alkamisen jälkeen annettuja korotuksia, vastaa yksin se eläkelaitos, jonka toimintapiiriin työntekijä kuului 31 päivänä joulukuuta 2004 voimassa olleen lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijöiden eläkelain 7 §:n nojalla tai, jos hän ei silloin enää ollut tämän lain piiriin kuuluvassa työsuhteessa, se eläkelaitos, jonka piiriin hän viimeksi on kuulunut soveltaen tuona ajankohtana voimassa olevaa lakia;

3) muista vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työtömyyseläkkeistä, lukuun ottamatta työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 2 kohdan ja merimieseläkelain 3 a §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti maksettavaa määrää, eläkkeiden ja kuntoutusrahan niistä osista, jotka ylittävät 1 ja 2 kohdan mukaiset määrät, perhe-eläkkeestä, osaaika-eläkkeestä samoin kuin työntekijäin eläkelain perusteella maksettavista vastaavista vähimmäiseläketurvan mukaisista eläkkeistä ja eläkkeen osista ja vastaavista merimieseläkelain perusteella maksettavista, sanotun lain 3 a §:n 4 momentissa tarkoitetuista eläkkeen osista sekä eläkevastuun laskuperusteiden yleisestä muutoksesta sekä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista siirroista johtuvista kustannuksista samoin kuin Eläketurvakeskuksen kustannuksista vastaavat eläkelaitokset yhdessä työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten ja merimieseläkekassan kanssa, siten kuin työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetään; eläkkeen ja kuntoutusrahan määrässä ei kuitenkaan oteta huomioon jäljempänä 5 kohdassa tarkoitettua eläkkeen osaa;

4) jos työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentin mukaisesti on vähennettävä tähän lakiin perustuvaa eläkettä, josta vastaavat kaksi tai useampi eläkelaitos, jaetaan vähennys näiden kesken niiden vastuulla olevien eläkkeen osien suhteessa; sekä

5) työntekijäin eläkelain 6 a §:ssä mainittujen etuuksien perusteella karttuneesta eläkkeen osasta aiheutuvasta kustannuksesta vastaavat mainitun lain 8 §:n 4 momentissa mainittujen

eläkelakien ja eläkesäännön mukaista eläketurvaa hoitavat eläkelaitokset yhteisesti eläkelaitoksessa vakuutettujen työansioiden mukaisessa suhteessa sosiaali- ja terveysministeriön Eläketurvakeskuksen esityksestä vahvistamien perusteiden mukaisesti.

9 a §

Mitä työntekijäin eläkelain 13 b §:n 4 momentissa säädetään sanotun lain mukaista toimintaa harjoittavasta eläkelaitoksesta, sovelletaan vastaavasti 2 §:ssä tarkoitettuihin eläkelaitoksiin.

13 a §

Jollei tästä laista muuta johdu, on soveltuvin osin lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 1 §:n 6 ja 7 momentissa, 1 c ja 1 d §:ssä, 3 §:n 2 momentissa, 3 a, 4, 4 a—4 d, 4 f—4 n, 5, 5 a—5 c, 6, 7, 7 a—7 e, 7 g—7 i, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a, 10, 10 a—10 d ja 12 §:ssä, 12 a §:n 4 ja 5 momentissa, 12 d, 13 a ja 13 b §:ssä, 15 §:n 2 momentissa sekä 15 a, 15 b, 16 ja 17 §:ssä, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 e §:ssä, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa sekä 17 j, 17 k, 18, 19 b—19 f, 20, 21, 21 a—21 e, 22 ja 23 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2005.

Tämän lain 4 §:n 2 momentissa ja 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyt rahamäärät vastaavat työntekijäin eläkelain 7 b §:ssä tarkoitettun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Sen estämättä, mitä 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään, työntekijäin eläkelain 7 c §:ssä tarkoitettun tarkasteluajan kahden viimeisen kalenterivuoden asemesta tarkasteluaikana on vuosi 2005, jos työkyvyttömyyseläkkeen eläketapahtuma on vuonna 2006.

Sen estämättä, mitä lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (635/2003) voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädetään, lasketaan ennen tämän lain voimaantuloa maksettujen palk-

kojen perusteella karttunut eläkeoikeus ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan. Samoin ennen tämän lain voimaantuloa työntekijäin eläkelain 7 f §:n mukaan työeläkelisään oikeuttavien etuuksien perusteella karttunut eläkeoikeus lasketaan soveltuvin osin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan. Eläketurva-

keskus antaa tarkemmat ohjeet työeläkelisän laskemisesta. Karttunut eläkeoikeus korotetaan vastaamaan laskentahetkeä työntekijäin eläkelain 7 b §:n mukaisella palkkakertoimella.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 27 päivänä kesäkuuta 2003 lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (635/2003) voimaantulosäännöksen 2—4 momentti seuraavasti:

Tätä lakia sovelletaan eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma sattuu tämän lain voimaan tullessa tai sen jälkeen. Kuitenkin sellaiseen työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on vuonna 2005, sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä. Jos kuitenkin työntekijä on täyttänyt 63 vuotta ennen työkyvyttömyyden alkamista, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläke vähentämättömänä. Jos työntekijä täyttää 63 vuotta ennen sairausvakuutuslain 27 §:ssä tarkoitetun ensisijaisuusajan täyttymistä, työkyvyttömyyseläkkeen sijaan eläke lasketaan ja myönnetään vanhuuseläkkeenä 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta myös vuonna 2005. Jos työntekijä on 62-vuotias täyttäessään työntekijäin eläkelain 4 c §:ssä tarkoitetut työttömyyseläkkeen edellytykset vuonna 2005, hänelle myönnetään työttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläke vähentämättömänä siten kuin työntekijäin eläkelain 5 a §:n 3 momentissa säädetään, jollei lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (635/2003)

voimaantulosäännöksen 4 momentista muuta johdu.

Lain 1 §:n 1 ja 2 momenttia sovelletaan siten, että työnantajan velvollisuus järjestää tämän lain mukainen eläketurva alle 18-vuotiaalle työntekijälle päättyy 1 päivänä tammikuuta 2005. Mainitun pykälän 2 momenttia sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa 65 vuotta täyttäneeseen työntekijään, jonka työsuhde jatkuu lain tullessa voimaan tai alkaa sen jälkeen.

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, sovelletaan lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (1483/1995) voimaantulosäännöksen 3 momentissa tarkoitettuun henkilöön lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 5 §:n 1 momenttia sellaisena kuin se on voimassa mainitun muutoslain voimaan tullessa sekä lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 5, 5 b—5 d, 7, 7 a, 7 b ja 9 §:ää sekä työntekijäin eläkelain 8 §:ää ja 12 §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 2 momenttia sellaisina kuin ne ovat voimassa tämän lain voimaan tullessa. Mainittuja tämän lain ja mainitun muutoslain voimaan tullessa voimassa olleita säännök-

siä sovelletaan vastaavasti myös työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (1263/1999) voimaantulosäännöksen 4 ja 5 momentissa tarkoitettuun tämän lain piiriin kuuluvaan henkilöön.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetun taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (662/1985) 3 §:n 2 momentti, 4 §:n 2 momentti ja 7 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 636/2003, seuraavasti:

3 §

Eläkkeen saamisen edellytyksenä on, että työntekijän työansiot tässä laissa tarkoitettusta työstä ovat kalenterivuodessa vähintään 723,60 euroa. Työansion katsotaan kohdistuvan siihen kalenterivuoteen, jona se on maksettu. Tämä rahamäärä tarkistetaan yleisten palkka- ja hintatassossa tapahtuneiden muutosten mukaan siten kuin työntekijäin eläkelain 7 b §:ssä säädetään.

4 §

Jos työntekijällä on oikeus eläkkeeseen kahden tai useamman työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaan, otetaan mainitun lain 6 a §:ssä tarkoitettujen etuuksien perusteena olevat työ- ja ansiotulot huomioon vain kertaalleen. Niistä karttuneen eläkkeen osan maksaa mainitun lain 10 d §:ssä tarkoitettu eläkelaitos.

7 §

Työnantaja on velvollinen suorittamaan vakuutusmaksun, joka lasketaan hänen tämän lain piiriin kuuluvasta työstä maksamistaan työansioista soveltamalla asianomaisen ministeriön vuosittain eläkekassan esityksestä vahvistamaa vakuutusmaksuprosenttia. Työansio, josta vakuutusmaksu on suoritettava, määräytyy työntekijäin eläkelain 7 §:n mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Lain 3 §:n 2 momentissa säädetty rahamäärä vastaa työntekijäin eläkelain 7 b §:ssä tarkoitettua palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Sen estämättä, mitä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (636/2003) voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädetään, lasketaan ennen tämän lain voimaantuloa maksettujen palkkojen perusteella karttunut eläkeoikeus ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan. Samoin ennen tä-

män lain voimaantuloa työntekijäin eläkelain 7 f §:n mukaan työeläkelisään oikeuttavien etuuksien perusteella karttunut eläkeoikeus lasketaan soveltuvin osin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan. Eläketurvakeskus antaa tarkemmat ohjeet työeläkelisän laskemisesta. Karttunut eläkeoi-

keus korotetaan vastaamaan laskentahetkeä työntekijäin eläkelain 7 b §:n mukaisella palkkakertoimella.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 27 päivänä kesäkuuta 2003 annetun taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (636/2003) voimaantulosäännöksen 2 ja 3 momentti, seuraavasti:

— — — — —
Tätä lakia sovelletaan eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma sattuu tämän lain voimaan tullessa tai sen jälkeen. Kuitenkin sellaiseen työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on vuonna 2005, sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevia säännöksiä. Jos kuitenkin työntekijä on täyttänyt 63 vuotta ennen työkyvyttömyyden alkamista, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläke vähentämättömänä. Jos työntekijä täyttää 63 vuotta ennen sairausvakuutuslain 27 §:ssä tarkoitetun ensisijaisuusajan täyttymistä, työkyvyttömyyseläkkeen sijaan eläke lasketaan ja myönnetään vanhuuseläkkeenä 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta myös vuonna 2005. Jos työntekijä on 62-vuotias täyttäessään työntekijäin

eläkelain 4 c §:ssä tarkoitetut työttömyyseläkkeen edellytykset vuonna 2005, hänelle myönnetään työttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläke vähentämättömänä siten kuin työntekijäin eläkelain 5 a §:n 3 momentissa säädetään, jollei työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (634/2003) voimaantulosäännöksen 8 momentista muuta johdu.

Lain 1 §:n 5 momenttia sovelletaan siten, että työnantajan velvollisuus järjestää tämän lain mukainen eläketurva alle 18-vuotiaalle työntekijälle päättyy 1 päivänä tammikuuta 2005. Samoin päättyy työnantajan velvollisuus maksaa tämän lain mukainen vakuutusmaksu sellaisesta työansioista, joka maksetaan työntekijälle sen kalenterikuukauden jälkeen, jona työntekijä täyttää 68 vuotta. Mainittua momenttia sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa 65 vuotta

täyttäneeseen työntekijään, jonka työsuhde jatkuu lain tullessa voimaan tai alkaa sen jälkeen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

yrittäjien eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain (468/1969) 4 §,
muutetaan 1 §:n 3 momentin 2 kohta, 5 §:n 2 momentti, 6 §, 7 §:n 3, 6, 7 ja 9 momentti, 7 a §, 9 §:n 5 momentti ja 17 §:n 1 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentin 2 kohta, 7 §:n 3, 6, 7 ja 9 momentti, 7 a § ja 17 §:n 1 momentti laissa 717/2003, 5 §:n 2 momentti ja 6 § laissa 638/2003 sekä 9 §:n 5 momentti laissa 841/1996, ja
lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 717/2003, uusi 10 momentti seuraavasti:

1 §

Tämä laki ei kuitenkaan koske:

2) yrittäjää, jonka 7 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu vuotuinen työtulo tämän lain alaisesta ansiotyöstä on arvioitava pienemmäksi kuin 504,10 euroa;

5 §

Tässä laissa tarkoitettuun työtuloon ja eläkkeeseen oikeuttavaan aikaan sovelletaan vastaavasti, mitä työntekijäin eläkelaisissa säädetään työansioista ja eläkkeeseen oikeuttavasta ajasta.

6 §

Eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan aika, jonka yrittäjän toiminta on jatkunut 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta 68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alkuun noudattaen kuitenkin soveltuvien osin

vastaavasti, mitä työntekijäin eläkelain 7 c—7 e §:ssä säädetään.

7 §

Vakuutuksen alkaessa eläkelaitos vahvistaa yrittäjän työtulon. Jos työtuloon vaikuttavat seikat myöhemmin olennaisesti muuttuvat, tarkistetaan se hakemuksesta. Eläkelaitos voi myös omasta aloitteestaan tarkistaa työtulon. Työtuloa ei kuitenkaan saa muuttaa takautuvasti. Sen estämättä, mitä tässä pykälässä säädetään, osaaikaeläkettä saavan yrittäjän työtuloksi vahvistetaan puolet työntekijäin eläkelain 7 d §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla lasketusta mainitun lain 4 f §:n 3 momentissa tarkoitettusta tämän lain mukaisesta vakiintuneesta ansiotulosta ja työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutetulle yrittäjälle se työtulo, joka vastaa yrittäjän tämän lain alaista työskentelyä hänen työkykynsä alenemisen jälkeen.

Yrittäjä voi käyttää 4 momentissa tarkoitettua lisävakuutusmaksuoikeutta tai vaihtoehtoi-

sesti 5 momentissa tarkoitettua vakuutusmaksun pienennysoikeutta kerran saman kalenterivuoden aikana edellyttäen, että hänellä on voimassa tämän lain mukainen vakuutus koko kyseisen vuoden ajan. Yrittäjän on ilmoitettava kirjallisesti lisävakuutusmaksun maksamisesta tai vakuutusmaksun pienennyksestä eläkelaitokselle saman kalenterivuoden aikana, jota vakuutusmaksun muutos koskee.

Yrittäjän työtulo siltä kalenterivuodelta, jona hän maksaa 4 momentissa tarkoitettua lisävakuutusmaksua tai 5 momentissa tarkoitettua pienennettyä vakuutusmaksua, lasketaan siten, että yrittäjän maksamat kyseisen vuoden vahvistettuun työtuloon perustuvat vakuutusmaksut lisätynä lisävakuutusmaksulla tai vähennettynä vakuutusmaksun pienennyksellä jaetaan sosiaali- ja terveysministeriön 9 §:n mukaan vahvistaman maksuprosentin sadasosalla.

— — — — —
Mitä 4 ja 5 momentissa säädetään, ei koske yrittäjää,

1) joka saa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitetun lain tai eläkesäännön mukaista eläkettä,

2) jolla on 9 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja maksettavaksi erääntyneitä vakuutusmaksuja maksamatta,

3) niinä kalenterivuosina, joina hänellä on oikeus 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuun maksunalennukseen,

4) niinä kalenterivuosina, joina hänet on vakuutettu tämän lain mukaisesti useammassa kuin yhdessä 2 §:ssä tarkoitettussa eläkelaitoksessa tai eläkekassassa, eikä

5) sen kalenterivuoden jälkeen, jonka aikana hän täyttää 62 vuotta.

Jos yrittäjä on käyttänyt 4 momentissa tarkoitettua oikeuttaan maksaa lisävakuutusmaksua tai 5 momentissa tarkoitettua vakuutusmaksun pienennysoikeuttaan ja myöhemmin saman kalenterivuoden aikana hänen vahvistettua työtuloaan muutetaan 3 momentin mukaisesti, ei lisävakuutusmaksua tai pienennettyä vakuutusmaksua oteta huomioon yrittäjän kyseisen kalenterivuoden kokonaistyötuloa 7 ja 8 momentin mukaisesti laskettaessa. Tällöin yrittäjän ei 6 momenttia

sovellettaessa katsota käyttäneen lisävakuutusmaksun tai pienennetyn vakuutusmaksun maksamisoikeuttaan kyseisenä vuotena.

7 a §

Eläkkeen perusteena oleva kokonaistyötulo lasketaan kullekin kalenterivuodelle erikseen. Kunkin kalenterivuoden eläkkeen perusteena oleva työtulo on kyseisenä vuonna voimassa olleiden 7 §:n 2 tai 3 momentin mukaisesti vahvistettujen ja työntekijäin eläkelain 7 b §:n mukaisesti tarkistettujen yrittäjän vuotuisten työtulojen vakuutusajoilla painotettu keskimäärä kyseisenä vuotena. Jos yrittäjä kuitenkin on käyttänyt 7 §:n 4 momentissa tarkoitettua lisävakuutusmaksuoikeutta tai saman pykälän 5 momentissa tarkoitettua vakuutusmaksun pienennysoikeutta, lasketaan kyseisen kalenterivuoden kokonaistyötulo edellä tässä momentissa säädetystä poiketen siten kuin 7 §:n 7 momentissa säädetään. Viimeksi mainitulla tavalla laskettu työtulo tarkistetaan laskentahetken tasoon mainitun työntekijäin eläkelain säännöksen mukaisesti.

Eläkkeen perusteena oleva kokonaistyötulo työkyvyttömyyden alkamisvuoden alun ja 63 vuoden iän täyttämiskuukauden päättymisen väliselle ajalle (*tuleva aika*) määrätään siten kuin työntekijäin eläkelain 7 c ja 7 d §:ssä säädetään. Työkyvyttömyyseläkkeen eläketapahtumaa edeltävän vuoden työtulossa ei kuitenkaan oteta huomioon lisävakuutusmaksua paitsi, jos työntekijäin eläkelain 7 d §:n 1 tai 2 momentti tulee sovellettavaksi. Tämän lain alainen tulevan ajan ansio on sama suhteellinen osuus työntekijäin eläkelain 7 c §:n 2—4 ja 6 momentissa sekä mainitun lain 7 d §:n 1 ja 2 momentissa määritellystä tulevan ajan ansioiden yhteismäärästä kuin mikä tämän lain alaisten työansioiden osuus on työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien ja eläkesäännön mukaisten ansioiden yhteismäärästä työntekijäin eläkelain 7 c §:n 2 momentin sekä 7 d §:n 2 momentin mukaisena tarkasteluaikana.

Jos eläkelaitoksen oikeus vakuutusmaksun saamiseen on menetetty 12 §:n 6 momentin mukaisesti, vähennetään siltä kalenterivuodelta, jolta vakuutusmaksu on vanhentunut, 1 momen-

tin toisen virkkeen mukaan laskettavaa eläkkeen perusteena olevaa kokonaistytötlöä ottaen huomioon saamatta jääneet vakuutusmaksut siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Eläkkeeseen oikeuttavat myös työntekijäin eläkelain 6 a §:ssä tarkoitetut etuudet siten kuin mainituksa säännöksessä tarkemmin säädetään. Tällöin katsotaan yrittäjän saaman aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaisen aikuiskoulutustuen perusteena olevaksi ansioksi työntekijäin eläkelain 6 a §:n 2 momentissa mainittu rahamäärä jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta mainittua etuutta on suoritettu.

Jos eläkkeensaajalla on oikeus eläkkeeseen kahden tai useamman työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaan, otetaan 4 momentissa mainittujen etuuksien perusteena olevat työ- ja ansiotulot huomioon vain kertaalleen. Niistä karttuneen eläkkeen osan maksaa työntekijäin eläkelain 10 d §:ssä tarkoitettu eläkelaitos. Kustannukset näiden etuuksien perusteella karttuneesta eläkkeestä jaetaan eläkelaitosten kesken siten kuin työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 6 kohdassa säädetään.

9 §

Vakuutusmaksuun sisältyvä työntekijäin eläkelain 12 §:n 4 momentin mukaisia kuluja varten perittävä vakuutusmaksun osa määräytyy asianomaisen ministeriön edellä mainitun lainkohdan nojalla antamien perusteiden mukaisesti.

17 §

Jollei tästä laista muuta johdu, soveltuvin osin on lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 1 ja 2 momentissa, 3 a, 4, 4 a—4 d, 4 f—4 n, 5, 5 a—5 c, 6, 6 a, 7 b, 7 e, 7 g—7 i, 8, 8 a—

8 g, 9 ja 10 b—10 d §:ssä, 11 §:n 2 ja 11 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohdassa, 4 momentissa sekä 12 d, 14 ja 16 §:ssä, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 d §:ssä, 17 e §:n 1 momentissa, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 g ja 17 h §:ssä, 17 i §:n 1 ja 3—5 momentissa, 17 j §:ssä, 17 k §:n 2—4 momentissa, 18 §:ssä, 19 §:n 1 momentin viimeisessä virkkeessä sekä 2 ja 3 momentissa, 19 b—19 f, 20, 21, 21 a—21 e ja 22 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Tämän lain 1 §:n 3 momentin 2 kohdassa säädetty rahamäärä vastaa vuodelle 1970 vahvistettua palkkaindeksilukua.

Jos yrittäjä on käyttänyt yrittäjien eläkelain 7 §:n 4 momentissa tarkoitettua oikeuttaan maksaa lisävakuutusmaksua tai saman pykälän 5 momentissa tarkoitettua vakuutusmaksun pienennysoikeuttaan, otetaan hänen tämän lain voimaantulon jälkeiseen aikaan kohdistuvat työtulot huomioon yrittäjän maksamien vakuutusmaksujen mukaisina siten kuin yrittäjien eläkelain 7 §:n 7 momentissa säädetään, vaikka yrittäjän eläke tulisi yrittäjien eläkelain muuttamisesta annetun lain (638/2003) voimaantulosäännöksen 2 momentin tai työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (634/2003) voimaantulosäännöksen 8 tai 9 momentin perusteella muutoin määrättäväksi ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten perusteella.

Tämän lain voimaantulon jälkeiseen yrittäjätoimintaan ei sovelleta tämän lain voimaan tullessa voimassa olevan yrittäjien eläkelain 7 §:n 3 momentin säännöstä niin sanotusta teknisestä katkaisusta.

Sen estämättä, mitä 9 §:n 1 momentissa säädetään, Eläketurvakeskuksen hankkimien, työntekijäin eläkelain 13 b §:n 5 momentissa tarkoitettua luottovakuutusyhtiön osakkeiden mahdollisesta myynnistä 31 päivän joulukuuta 2005 jälkeen saaman tuoton johdosta palautettavaa osaa

ei oteta huomioon työntekijäin eläkelain vähimmäisehtojen mukaisen vakuutuksen keskimääräisessä vakuutusmaksussa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

yrittäjien eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä kesäkuuta 2003 yrittäjien eläkelain muuttamisesta annetun lain (638/2003) voimaantulosäännöksen 2—6 ja 8 momentti seuraavasti:

Tätä lakia sovelletaan eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma sattuu tämän lain voimaan tullessa tai sen jälkeen. Kuitenkin sellaiseen työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on vuonna 2005, sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevia säännöksiä. Jos kuitenkin yrittäjä on täyttänyt 63 vuotta ennen työkyvyttömyyden alkamista, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläke vähentämättömänä. Jos yrittäjä täyttää 63 vuotta ennen sairausvakuutuslain 27 §:ssä tarkoitetun ensisijaisuusajan täyttymistä, työkyvyttömyyseläkkeen sijaan eläke lasketaan ja myönnetään vanhuuseläkkeenä 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta myös vuonna 2005.

Jos yrittäjä on 62-vuotias täyttäessään työntekijäin eläkelain 4 c §:ssä tarkoitetut työttömyyseläkkeen edellytykset vuonna 2005, hänelle myönnetään työttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläke vähentämättömänä siten kuin työntekijäin eläkelain 5 a §:n 3 momentissa säädetään, jollei työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (634/2003) voimaantulosäännöksen 8 momentista muuta johdu. Tämän lain voimaantulon jälkeiseen aikaan kohdistuvat yrittäjien eläkelain 7 §:n mukaisesti määräytyvät vahvistetut työtulot otetaan eläkkeen perusteena olevaa työtuloa laskettaessa huomioon sen määräisinä kuin ne ovat olleet yrittäjälle maksuunpan-

tujen vakuutusmaksujen perusteena, ellei yrittäjien eläkelain 7 a §:n 3 momentista muuta aiheudu.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, lasketaan ennen tämän lain voimaantuloa harjoitetusta yrittäjätoiminnasta karttunut eläkeoikeus ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan. Tällöin katsotaan ennen tämän lain voimaantuloa alkanut ja tämän lain voimaan tullessa jatkuva yrittäjätoiminta päättyneeksi 31 päivänä joulukuuta 2004. Eläke lasketaan tällöin erikseen myös sellaisen yrittäjäjakson perusteella, joka on vuoden 2004 loppuun mennessä jatkunut vähemmän kuin neljä kuukautta mutta kuitenkin vähintään kuukauden, jos kyseinen yrittäjäjakso jatkuu vuonna 2005 ja tämä aika mukaan lukien kestää vähintään neljä kuukautta, tai jos kyseinen yrittäjäjakso on alkanut tämän lain voimaan tullessa voimassa olevan 7 §:n 3 momentissa tarkoitetun työtulon tarkistuksen johdosta. Myös ennen tämän lain voimaantuloa 7 a §:n mukaan työeläkelisään oikeuttavien etuuksien perusteella karttunut eläkeoikeus lasketaan soveltuvien osien ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan. Eläketurvakeskus antaa tarkemmat ohjeet työeläkelisän laskemisesta. Karttunut eläkeoikeus korotetaan vastaamaan laskentahetkeä työntekijäin eläkelain 7 b §:n mukaisella palkkakertoimella.

Ennen lain voimaantuloa vireille tulleet vakuuttamatta jättämistä koskevaan hakemukseen sovelletaan yrittäjien eläkelain 3 §:ää ja työntekijäin eläkelain 8 §:ää sellaisina kuin ne ovat voimassa tämän lain voimaan tullessa. Jos yrittäjä on jätetty vakuuttamatta ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella, ei yrittäjä ole velvollinen ottamaan vakuutusta aikaisemmin kuin 1 päivästä tammi-kuuta 2007 lukien, jos vakuuttamatta jättämisen perusteet säilyvät siihen asti ennallaan.

Jos työkyvyttömyyseläke tai työttömyyseläke on määrätty ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan, sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, eläkkeen aikana harjoitetusta yrittäjätoiminnasta karttuu uutta eläkettä työntekijäin eläkelain 5 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti, ja yrittäjätoiminnasta näin kertynyt eläke myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen tai työttömyyseläkkeen muutuksessa vanhuuseläkkeeksi 65 vuoden iässä.

Lain 7 a §:n 1 momentin toisen virkkeen mukaan eläkkeen perusteena olevaa työtuloa laskettaessa 23 vuoden iän täyttämistä edeltävälle ajalle vahvistettu työtulo otetaan huomioon tämän lain voimaantulosta lukien. Siltä osin kuin yrittäjälle ennen tämän lain voimaantuloa vahvistettu työtulo otetaan eläkkeen perusteena olevaa työtuloa laskettaessa huomioon, se korotetaan vuoden 2004 tasoon 31 päivänä joulukuuta 2004 voimassa olleen työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaisella indeksillä, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,5 ja hintatason muutoksen painokerroin on 0,5, ja siitä laskentahetken tasoon työntekijäin eläkelain 7 b §:n mukaisella palkkakertoimella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 5 § ja
muutetaan 1 §:n 3 momentin 2 kohta, 6 §:n 2 momentti, 7, 8 h ja 8 i §, 10 §:n 6 momentti ja 19 §:n 1 momentti, sellaisena kuin ne ovat 1 §:n 3 momentin 2 kohta, 6 §:n 2 momentti, 7, 8 h ja 8 i § ja 19 §:n 1 momentti laissa 637/2003 sekä 10 §:n 6 momentti laissa 842/1996, seuraavasti:

1 §

Tämä laki ei kuitenkaan koske:

2) maatalousyrittäjää, jonka 8 ja 8 a—
 8 h §:ssä tarkoitettu vuotuinen työtulo sanottu-
 jen pykälien mukaan arvioituna on pienempi
 kuin 252,05 euroa;

6 §

Tässä laissa tarkoitettuun työtuloon ja eläkkeeseen oikeuttavaan aikaan sovelletaan vastavasti, mitä työntekijäin eläkelaisissa säädetään työansioista ja eläkkeeseen oikeuttavasta ajasta.

7 §

Eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan aika, jonka maatalousyrittäjän toiminta on jatkunut 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta 68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alkuun noudattaen kuitenkin soveltuvin osin vastaavasti, mitä työntekijäin eläkelain 7 c—7 e §:ssä säädetään.

8 h §

Sen estämättä, mitä 8 ja 8 a—8 g §:ssä säädetään, osa-aikaeläkettä saavan maatalousyrittäjän työtuloksi vahvistetaan puolet työntekijäin eläkelain 7 d §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla lasketusta mainitun lain 4 f §:n 3 momentissa tarkoitettua tämän lain mukaisesta vakiintuneesta ansiotulosta ja työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutetulle maatalousyrittäjälle se työtulo, joka vastaa maatalousyrittäjän tämän lain alaista työskentelyä hänen työkykynsä alentumisen jälkeen.

8 i §

Eläkkeen perusteena oleva työtulo lasketaan kullekin kalenterivuodelle erikseen. Kunkin kalenterivuoden eläkkeen perusteena oleva työtulo on kyseisenä vuonna voimassa olleiden 8 ja 8 a—8 h §:n mukaisesti vahvistettujen ja työntekijäin eläkelain 7 b §:n mukaisesti tarkistettujen maatalousyrittäjän vuotuisten työtulojen vakuutusajoilla painotettu keskimäärä kyseisenä vuotena.

Eläkkeen perusteena oleva työtulo työkyvyttömyyden alkamisvuoden alun ja 63 vuoden iän täyttämiskuukauden päättymisen väliselle ajalle (*tuleva aika*) määrätään siten kuin työntekijäin eläkelain 7 c ja 7 d §:ssä säädetään. Tämän lain alainen tulevan ajan ansio on sama suhteellinen osuus työntekijäin eläkelain 7 c §:n 2—4 ja 6

momentissa sekä mainitun lain 7 d §:n 1 ja 2 momentissa määritellystä tulevan ajan ansioiden yhteismäärästä kuin mikä tämän lain alaisten työansioiden osuus on työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien mukaisen ansioiden yhteismäärästä työntekijäin eläkelain 7 c §:n 2 momentin sekä 7 d §:n 2 momentin mukaisena tarkasteluaikana.

Jos eläkelaitoksen oikeus vakuutusmaksun saamiseen on menetetty 12 §:n 5 momentin mukaisesti, vähennetään siltä kalenterivuodelta, jolta vakuutusmaksu on vanhentunut, 1 momentin mukaan laskettavaa eläkkeen perusteena olevaa työtuloa ottaen huomioon saamatta jääneet vakuutusmaksut siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Eläkkeeseen oikeuttavat myös työntekijäin eläkelain 6 a §:ssä tarkoitettut etuudet siten kuin mainitussa säännöksessä tarkemmin säädetään. Tällöin katsotaan maatalousyrittäjän saaman aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaisen aikuiskoulutustuen perusteena olevaksi ansioksi työntekijäin eläkelain 6 a §:n 2 momentissa mainittu rahamäärä.

Jos maatalousyrittäjällä on oikeus eläkkeeseen kahden tai useamman työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaan, otetaan 4 momentissa tarkoitettujen etuuksien perusteena olevat työ- ja ansiotulot huomioon vain kertaalleen. Niistä karttuneen eläkkeen osan maksaa työntekijäin eläkelain 10 d §:ssä tarkoitettu eläkelaitos. Kustannukset näiden etuuksien perusteella karttuneesta eläkkeestä jaetaan eläkelaitosten kesken siten kuin työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 6 kohdassa säädetään.

10 §

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, työntekijäin eläkelain vähimmäisehtojen mukaisen vakuutuksen keskimääräisessä vakuutusmaksussa ei oteta huomioon työntekijäin eläkelain 12 §:n 4 momentin mukaisten kulujen rahoittamista varten perittäviä vakuutusmaksun osia, kun vakuutusmaksun perusprosenttia vahvistetaan.

19 §

Jollei tästä laista muuta johdu, soveltuvin osin on lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 a, 4, 4 a—4 d, 4 f—4 n, 5, 5 a—5 c, 6, 6 a, 7 b, 7 e, 7 g—7 i, 8, 8 a—8 g, 9 ja 10 b—10 d §:ssä, 11 §:n 2 ja 11 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohdassa sekä 12 d, 14 ja 16 §:ssä, 17 §:n 2 ja 3 momentissa, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 d §:ssä, 17 e §:n 1 momentissa, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 h §:ssä, 17 i §:n 1 ja 3—5 momentissa, 17 j §:ssä, 17 k §:n 2—4 momentissa, 18 §:ssä, 19 §:n 1 momentin viimeisessä virkkeessä sekä 2 ja 3 momentissa, 19 b—19 f, 20, 21, 21 a—21 e ja 22 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Tämän lain 1 §:n 3 momentin 2 kohdassa säädetty rahamäärä vastaa vuodelle 1970 vahvistettua palkkaindeksilukua.

Sen estämättä, mitä 10 §:n 2 momentissa säädetään, Eläketurvakeskuksen hankkimien, työntekijäin eläkelain 13 b §:n 5 momentissa tarkoitettun luottovakuutusyhtiön osakkeiden mahdollisesta myynnistä 31 päivän joulukuuta 2005 jälkeen saaman tuoton johdosta palautettavaa osaa ei oteta huomioon työntekijäin eläkelain vähimmäisehtojen mukaisen vakuutuksen keskimääräisessä vakuutusmaksussa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 27 päivänä kesäkuuta 2003 maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta annetun lain (637/2003) voimaantulosäännöksen 2, 3, 5, 6 ja 8 momentti seuraavasti:

Tätä lakia sovelletaan eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma sattuu tämän lain voimaan tullessa tai sen jälkeen. Kuitenkin sellaiseen työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on vuonna 2005, sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevia säännöksiä. Jos kuitenkin maatalousyrittäjä on täyttänyt 63 vuotta ennen työkyvyttömyyden alkamista, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläke vähentämättömänä. Jos maatalousyrittäjä täyttää 63 vuotta ennen sairausvakuutuslain 27 §:ssä tarkoitetun ensisijaisuusajan täyttämistä, työkyvyttömyyseläkkeen sijaan eläke lasketaan ja myönnetään vanhuuseläkkeenä 63 vuoden iän täyttämistä

seuraavan kuukauden alusta myös vuonna 2005. Jos maatalousyrittäjä on 62-vuotias täyttäessään työntekijäin eläkelain 4 c §:ssä tarkoitetut työttömyyseläkkeen edellytykset vuonna 2005, hänelle myönnetään työttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläke vähentämättömänä siten kuin työntekijäin eläkelain 5 a §:n 3 momentissa säädetään, jollei työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (634/2003) voimaantulosäännöksen 8 momentista muuta johdu. Tämän lain voimaantulon jälkeiseen aikaan kohdistuvat maatalousyrittäjien eläkelain 8 ja 8 a—8 h §:n mukaisesti määräytyvät vahvistetut työtulot otetaan eläkkeen perusteena olevaa työtuloa laskettaessa huomioon sen määräisinä kuin ne ovat olleet maatalousyrittäjälle maksuunpantujen va-

kuutusmaksujen perusteena, ellei maatalousyrittäjien eläkelain 8 i §:n 3 momentista muuta aiheudu.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, lasketaan ennen tämän lain voimaantuloa harjoitetusta maatalousyrittäjätöiminnasta karttunut eläkeoikeus ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan. Tällöin katsotaan ennen tämän lain voimaantuloa alkanut ja tämän lain voimaan tullessa jatkuva maatalousyrittäjätöiminta päättyneeksi 31 päivänä joulukuuta 2004. Eläke lasketaan tällöin erikseen myös sellaisen maatalousyrittäjäjakson perusteella, joka on vuoden 2004 loppuun mennessä jatkunut vähemmän kuin neljä kuukautta mutta kuitenkin vähintään kuukauden, jos kyseinen maatalousyrittäjäjakso jatkuu vuonna 2005 ja tämä aika mukaan lukien kestää vähintään neljä kuukautta. Myös ennen tämän lain voimaantuloa 8 k §:n mukaan työeläkelisään oikeuttavien etuuksien perusteella karttunut eläkeoikeus lasketaan soveltuvin osin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan. Eläketurvakeskus antaa tarkemmat ohjeet työeläkelisän laskemisesta. Karttunut eläkeoikeus korotetaan vastaamaan laskentahetkeä työntekijäin eläkelain 7 b §:n mukaisella palkkaker-toimella.

Ennen lain voimaantuloa vireille tulleeseen vakuuttamatta jättämistä koskevaan hakemukseen sovelletaan maatalousyrittäjien eläkelain 4 §:ää ja työntekijäin eläkelain 8 §:ää sellaisina, kuin ne ovat voimassa tämän lain voimaan tullessa. Jos maatalousyrittäjä on jätetty vakuuttamatta ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella, ei maatalousyrittäjä ole velvollinen ottamaan vakuutusta ai-

kaisemmin kuin 1 päivästä tammikuuta 2007 lukien, jos vakuuttamatta jättämisen perusteet säilyvät siihen asti ennallaan.

Jos työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke on määrätty ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan, sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, eläkkeen aikana harjoitetusta maatalousyrittäjätöiminnasta karttuu uutta eläkettä työntekijäin eläkelain 5 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti, ja maatalousyrittäjätöiminnasta näin karttunut eläke myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen tai työttömyyseläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi 65 vuoden iässä, siten kuin työntekijäin eläkelain 4 §:n 6 momentissa säädetään.

Lain 8 i §:n 1 momentin mukaan eläkkeen perusteena olevaa työtuloa laskettaessa 23 vuoden iän täyttämistä edeltävälle ajalle vahvistettu työtulo otetaan huomioon tämän lain voimaantulosta lukien. Siltä osin kuin maatalousyrittäjälle ennen tämän lain voimaantuloa vahvistettu työtulo otetaan eläkkeen perusteena olevaa työtuloa laskettaessa huomioon, se korotetaan vuoden 2004 tasoon 31 päivänä joulukuuta 2004 voimassa olleen työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaisella indeksillä, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,5 ja hintatason muutoksen painokerroin on 0,5, ja siitä laskentahetken tasoon työntekijäin eläkelain 7 b §:n mukaisella palkkaker-toimella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta 27 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (644/2003) 2—5, 7 ja 9 §, seuraavasti:

2 §

Oikeus etuuteen on vanhemmalla, joka alle kolmivuotiaan lapsensa hoitamisen vuoksi on estynyt tekemästä ansiotyötä ja saa lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaista tukea. Etuuden perusteena oleva laskennallinen tulo on 523,61 euroa kuukautta kohden. Tarkemmat säännökset etuuden saamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Oikeus etuuteen on enintään viideltä vuodelta opintojen perusteella henkilöllä, joka on suorittanut ammatillisen perustutkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon taikka alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon. Etuuden perusteena oleva laskennallinen tulo on 523,61 euroa kuukautta kohden.

Ylemmän korkeakoulututkinnon perusteella oikeus etuuteen on viideltä vuodelta, ammattikorkeakoulututkinnon perusteella neljältä vuodelta sekä alemman korkeakoulututkinnon ja ammatillisen perustutkinnon perusteella kolmelta vuodelta. Jos henkilö on suorittanut useampia tutkintoja, oikeus etuuteen on kuitenkin yhteensä enintään viideltä vuodelta.

Ulkomailla suoritettu tutkinto oikeuttaa vastaavasti etuuteen edellyttäen, että henkilö on saanut opintotukilain (65/1994) mukaista opintotukea.

Tarkemmat säännökset etuuden saamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Etuutta karttuu aikaisintaan 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta eläketapahtumaa edeltävän vuoden loppuun saakka. Etuuden saamisen edellytyksenä on, että henkilöllä on 1 §:ssä tarkoitetun lain tai eläkesäännön mukaisia ansiotuloja eläketapahtumaa edeltävän vuoden loppuun mennessä yhteensä vähintään 12 566,70 euroa.

Etuutta ei kuitenkaan kerry sellaiselle henkilölle, joka saa 1 §:ssä mainitussa laissa tai eläkesäännössä tarkoitettua työkyvyttömyys-, työttömyys- tai vanhuuseläkettä.

5 §

Etuutta karttuu 1/8 prosenttia kalenterikuukautta kohden 2 ja 3 §:ssä mainitusta perusteesta. Etuuden laskee ja suorittaa 1 §:ssä tarkoitetun lain mukaista eläketurvaa hoitava työntekijäin eläkelain 10 d §:n mukainen eläkelaitos ja muissa kuin mainitun lainkohdan tarkoittamissa tilanteissa hakijan eläketurvan järjestänyt viimeinen eläkelaitos myöntämänsä etuuden alkamishetkestä lukien, ei kuitenkaan aikaisemmasta ajankohdasta kuin siitä, jolloin eläkkeen hakija on suorittanut 3 §:ssä tarkoitetun tutkinnon. Jos 1 §:ssä tarkoitetun lain mukaista eläketurvaa hoitavia eläkelaitoksia on samanaikaisesti kaksi tai useampia, tämän lain mukaisen etuuden suorittaa se eläkelaitos, jossa eläketurva on järjestetty pääasiallisen ansiotyön perusteella.

7 §

Eläkelaitoksen tämän lain nojalla suorittamaan etuuteen noudatetaan, mitä 1 §:ssä tarkoitettussa laissa tai eläkesäännössä säädetään asian

käsittelystä, päätöksen antamisesta, eläkkeen maksamisesta, määräytymisestä ja takaisinperinnästä, tietojen saannista ja luovutuksesta, muutoksenhakumenettelystä sekä lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Eläketurvakeskus antaa hakijalle työntekijäin eläkelain 10 a §:ssä tarkoitetulla tavalla pyynnöstä päätöksen 2—4 §:ssä tarkoitetuista edellytyksistä.

9 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Tämän lain mukaiseen etuuteen on oikeus 2 §:ssä tarkoitettua ajalta tämän lain voimaantulo-
losta lukien. Opintojen perusteella on oikeus tä-

män lain mukaiseen etuuteen siltä osin kuin 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu laskennallinen opiskeluaika on tämän lain voimaantulon jäl-keen.

Tämän lain 2 ja 3 §:ssä säädettyt rahamäärät vastaavat vuodelle 2004 vahvistettua työnteki-jäin eläkelain 9 §:n mukaista indeksilukua. Ra-hamäärät korotetaan laskentahetken tasoon työntekijäin eläkelain 7 b §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-tyä sen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/1956) 26 §:n 2 momentti, 45 §:n 2 ja 3 momentti, 46 a §:n 1 momentin 3 kohta ja 46 c §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 26 §:n 2 momentti laissa 639/2003, 45 §:n 2 momentti laissa 979/1996, 45 §:n 3 momentti laissa 1368/1999 sekä 46 a §:n 1 momentin 3 kohta ja 46 c §:n 1 momentti laissa 682/2002, seuraavasti:

26 §

Kansaneläkettä määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon seuraavia eläkkeeseen sisälty-
viä korotuksia tai eläkekertymiä:

1) työntekijäin eläkelain tai sitä vastaavien la-
kien mukaista 63 ikävuoden täyttämisen jälkeen
tehdystä työstä karttunutta eläkettä;

2) työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa
mainitun lain, eläkesäännön tai eläkeohjesään-
nön mukaiseen eläkkeeseen sisältyvää lapsiko-
rotusta ja kuntoutuskorotusta;

3) eräiden työeläkkeiden tarkistamisesta työ-
eläkkeen ja kansaneläkkeen yhteensovittamisen

johdosta annetun lain (635/2002) 5 §:n mukaista
korotusta;

4) työntekijäin eläkelain 7 g §:n mukaista tai
sitä vastaavaa eläkkeen korotusta;

5) työntekijäin eläkelain 5 §:n 1 momentin 3
kohdan mukaista tai sitä vastaavaa eläkekerty-
mää taikka vanhuuseläkkeen aikaista työssä
karttunutta eläkettä;

6) valtion varoista suoritettavasta eläkkeen
korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon
tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mu-
kaista etuutta; eikä

7) 68 vuoden iän täyttämisen jälkeiseen ai-
kaan perustuvaa työntekijäin eläkelain 5 a §:n 1

momentissa tarkoitettua tai sitä vastaavaa korotusta; saman lain 5 a §:n 2 momentissa tarkoitettu tai sitä vastaava vähennys otetaan kuitenkin tulona huomioon.

45 §

Jos kansaneläkkeessä tuloksi luettavasta eläkkeestä tai korvauksesta on muutoksenhaku voimassa, voidaan kansaneläke maksaa väliaikaisesti, vaikka oikeutta mainittuun etuuteen ei ole lopullisesti ratkaistu. Jos tällaisessa tapauksessa myönnetään kansaneläkkeessä tuloksi luettavaa eläkettä tai korvausta takautuvasti, eläkelaitos saa periä samalta ajalta liikaa maksetun kansaneläkkeen määrän takautuvasti suoritettavasta eläkkeestä tai korvauksesta. Eläkelaitos saa periä liikaa maksetun kansaneläkkeen myös silloin, kun työeläkelaitos jatkaa muutoksenhaun perusteella myönnettyä kuntoutustukea. Eläkelaitoksen on ilmoitettava työeläke- tai muulle laitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen tai korvauksen maksamista, että eläke tai korvaus tai osa siitä on maksettava eläkelaitokselle.

Jos kansaneläkettä on maksettu samalta ajalta, jolta työeläkelaitos oikaisee tai tarkistaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain, eläkesäännön tai eläkeohjesäännön mukaisen eläkkeen määrän tai oikaisupäätöksen jälkeen myöntää kuntoutustuelle jatkoa, Kansaneläkelaitos voi periä takautuvasti suoritettavan eläkkeen työeläkelaitokselta siltä osin, kuin se vastaa liikaa maksettua kansaneläkettä. Sama koskee 26 §:n 1 momentin 2, 3 ja 3 a kohdassa tarkoitettuja eläkkeitä ja etuuksia.

46 a §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada sen toimeenpantaviksi säädettyjen etuuksien hoitamista varten salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä:

3) Eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen maksajalta tiedot eläke- ja korvauspäätöksistä ja eläkkeen tai korvauksen määrän muuttumisesta sekä 63 vuoden ikään mennessä karttuneen eläkkeen määrästä; tällaisia tietoja ovat henkilöllisyystiedot, eläke- ja korvauslaji, määräytymisperusteet, korotusperuste sekä määrä ja aika, jolta eläkettä tai korvausta maksetaan; tietoa ei kuitenkaan tarvitse antaa indeksitarkistuksesta, joka perustuu työntekijäin eläkelain 9 §:ään;

46 c §

Eläketurvakeskuksella on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten:

1) tiedot arvioitun työeläkkeen määrästä työkyvyttömyyseläkkeen hakemusmenettelyä varten; sekä

2) tiedot tämän lain 26 §:n 3 momentissa tarkoitettun 63 vuoden ikään mennessä karttuneen vanhuuseläkkeen määrästä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Laki

perhe-eläkelain 15 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/1969) 15 b §:n 3 momentin 15—17 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 640/2003, sekä
lisätään 15 b §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 54/1985, 916/1998, 683/2002, 1030/2002, 1195/2002 ja mainitussa laissa 640/2003, uusi 18 kohta seuraavasti:

15 b §

Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta (*etuoikeutetut tulot*):

15) työntekijäin eläkelain tai sitä vastaavien lakien mukaista 63 vuoden iän täyttämisen jälkeen tehdystä työstä karttunutta eläkettä;

16) 68 vuoden iän täyttämisen jälkeiseen aikaan perustuvaa työntekijäin eläkelain 5 a §:n 1 momentissa tarkoitettua tai sitä vastaavaa lesken perhe-eläkkeeseen sisältyvää korotusta;

17) valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon

tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaista etuutta; eikä

18) ulkomailta maksettavaa eläkettä ja korvausta, jos Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista niin johtuu, sekä 2—5, 7—9 ja 11 kohdassa etuoikeutetuksi tuloksi säädettyjä etuuksia vastaavia ulkomailta maksettavia etuuksia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Laki

Eläkevakuutusosakeyhtiö Kansan vakuutuskantaa vastaanottaneiden eläkelaitosten saamisen kuolettamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sen estämättä, mitä muussa laissa säädetään, Eläkevakuutusosakeyhtiö Kansan (*Eläke-Kansa*) vakuutuskantaa vastaanottaneiden eläkelaitosten 31 päivänä joulukuuta 2004 jäljellä olevaa kannansiirtosaamista vastaava määrä hyvitetään näille eläkelaitoksille vuodelta 2005 tehtävässä työntekijäin eläkelain (395/1961) 12 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisten kustannusten selvityksessä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista kustannuksista vastaavat työntekijäin eläkelain, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (662/1985) mukaista toimintaa harjoittavat eläkelaitokset sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen (83/1997) 1 §:n 2 kohdassa tarkoitettussa suhteessa.

Eläke-Kansan erityinen selvityspesä suorittaa selvityspesän omaisuuden realisoinnista vuoden 2004 jälkeiseltä ajalta saatavat varat Eläketurvakeskukselle, joka hyvittää ne 2 momentissa tarkoitetuille eläkelaitoksille kunakin vuonna tehtävässä työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisten kustannusten selvityksessä.

Tästä laista aiheutuvat kustannukset ja tuotot otetaan huomioon sosiaali- ja terveysministeriön antamissa työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuissa perusteissa.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tällä lailla kumotaan sosiaali- ja terveysministeriön päätös työntekijäin eläkelain 12 §:n 4 momentissa tarkoitetuista perusteista (1116/1996).

Helsingissä 15 päivänä kesäkuuta 2004
